Wadelma-mato.

318.21.86.

Lukemisia Lapsille

Z. Topelius'elta.

Tekijän luwalla suomennettu.

VI.

Helsingissä, 1883.
Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjapainossa
ja sen kustannuksella.

Sisältö:

Wadelmamato . . . . . Siw. 1.
Ulpukka . . . . . „ 10.
Sydänkesällä . . . . . „ 19.
Kuinka metsän pienet lapset oppiwat lukemaan . . „ 28.
Mikä metsässä on kaikista kauniinta . . . . . „ 39.
Walkowuokko . . . . . „ 45.
Elisa . . . . . „ 50.
Unda Marinan hopeainen malja . . . . . „ 57.

Wadelmamato.

„Hyi!" huusi Teresia.

„Hyi!" parkasi Aina.

„Mikä nyt?" huudahti iso sisar.

„Mato!" kirkasi Teresia.

„Wadelmassa!" huusi Aina.

„Lyö se kuolijaaksi!" kiljasi Lauri.

„Ja tuommoinen meteli pikkusen matoparan tähden!" sanoi iso sisar harmistuneena.

„Niin kun me puhdistimme wadelmia," sanoi Teresia — — —

„Silloin se kömpi esiin kaikkein suurimmasta," jatkoi Aina.

„Ja jos joku olisi syönyt sen marjan", pitkitti Teresia — — —

„Niin olisi hän syönyt madonkin," wastasi Aina.

„No mikä sitten?" kysyi Lauri.

„Syödä mato!" huudahti Teresia.

„Ja purra se kuolijaaksi!" huokasi Aina.

„No mitäpä siitä," nauroi Lauri.

„Nyt se matelee pöydällä," parkasi Teresia jälleen.

„Puhalla se pois!" sanoi iso sisar.

„Polje kuolijaaksi!" iwasi Lauri.

Mutta Teresia otti wadelman lehden, lakasi warowasti madon lehdelle ja kantoi sen pihalle. Silloin huomasi Aina warpusen istuwan aidalla ja ahneena wäjywän matoa. Heti otti hän lehden matoineen, wei sen metsään ja kätki sen wadelmapensaiden alle, niin ett'ei ilkeä warpunen woinut löytää madon piilopaikkaa.

Niin, mitäs muuta olisi kerrottawaa wadelmamadosta? Kuka tahtoo panna tikkua ristiin tuommoisen pienen madon tähden? Jospa waan saisi asua niin kauniisti kuin hän sellaisessa tuorceltatuoksuwassa tummanpunasessa tupasessa, kaukana hiljaisessa metsässä kukkien ja wiheriäisten lehtien keskessä!

Oli päiwällisen aika ja silloin söiwät he kaikki wadelmia maidon kanssa. „Sirota sokeria kohtalaisesti, Lauri," sanoi iso sisar. Mutta Laurin talrikki oli kuin luminietos talwella, josta kuumotti wähän punaista.

Heti päiwällisen jälkeen sanoi iso sisar: „Nyt olemme syöneet wadelmat, emmekä ole keittäneet ollenkaan talwen waraksi. Olisi hywä jos nyt olisi kaksi korillista tuoreita marjoja; ne puhdistaisimme kaikki illalla, ja huomenna keittäisimme ne suuressa malmipadassa, ja sitten söisimme wohwelia ja wadelmahilloa!"

„Tule, niin menemme metsään poimimaan," sanoi Teresia. „Sen teemme," wastasi Aina. „Ota sinä keltanen kori; minä otan wiheriäisen."

„Älkää eksykö, ja tulkaa kauniisti kotiin iltaseksi," sanoi iso sisar.

„Terwehtikää wadelmamatoa," sanoi Lauri pilkaten. „Ensikerran kun tapaan hänen, saan kunnian syödä hänen suuhuni."

Nyt meniwät Aina ja Teresia metsään. Woi, sepä oli niin kaunis, niin ihana! Tosin oli wälistä waikeata kiiwetä kaatuneiden puiden yli ja tarttua kiinni oksiin, sekä riidellä katajien kanssa ja tapella hyttysiä wastaan, mutta mitäs se teki? Tytöt astuiwat riwakasti kohottaen helmansa, ja niin he joutuiwat kauas metsään.

Täällä oli paljon harakanmarjoja, mustikoita ja kornellimarjoja, mutta aiwan wähän wadelmia. Tytöt kulkiwat yhä kauemmaksi ja wihdoin he tuliwat . . . ei, tuota ei woi kukaan uskoa . . . he tuliwat suureen wadelmapensastoon. Täällä oli ennen ollut kulowalkea ja nyt oli kaswanut wadelmapensas toisensa wiereen, niin pitkältä kuin silmä kantoi. Jokainen pensas oli notkistunut maahan suurien tummanpunaisten ja mitä kypsimpien wadelmain painosta, niin että sellaista marjojen paljoutta ei wielä koskaan ollut kaksi marjanpoimijatyttöä nähnytkään.

Teresia noukki, Aina noukki; Teresia söi, Aina söi. Hetken perästä oli heidän korinsa täynnä. „Nyt lähdemme kotiin," wirkkoi Aina. „Ei, noukkikaamme wielä wähän enemmän," sanoi Teresia. Sitten paniwät he korinsa maahan ja alkoiwat noukkia esiliinoihinsa, eikä kauan wiipynytkään, niin oli esiliinatkin täynnä.

„Nyt lähdemme kotiin," lausui Teresia. „Niin nyt menemme," wastasi Aina. Molemmat tytöt ottiwat korinsa toiseen käteen; ja toisella he kannattiwat esiliinojaan. Ja niin alkoiwat he kulkea kotiinsa.

Waan tuo oli helpommin sanottu kuin tehty. He eiwät koskaan olleet kulkeneet niin kauas suureen met-

sään, siellä ei löytynyt teitä eikä polkuja ja pian älysiwät tytöt eksyneensä. Pahinta oli se, että puiden warjot piteniwät pitenemistään ilta-auringon paisteessa, linnut rupesiwat lentelemään kotia pesiinsä, ja kaste laskeutui. Wihdoin laski aurinko petäjäin latwojen taakse, ja isossa metsässä tuli hämärä ja wiileä.

Tytöt tuliwat pahoillensa, mutta käwiwät yhä eteenpäin ja odottiwat, että metsä loppuisi ja sawu heidän kodistaan näkyisi.

Kun he niin oliwat käyneet ison aikaa, tuli pimeä. He tuliwat nyt isolle tasangolle, jossa kaswoi pensaita. ja kun he katsoiwat ympärilleen, niin paljon kuin taisiwat pimeässä, huomasiwat he, että he oliwat kulkeneet ympäri ja että he jälleen oliwat joutuneet noiden monien, ihanien wadelmapensaiden keskeen, josta he oliwat noukkineet korit ja esiliinat täyteen. Täällä he istahtiwat wäsyneinä kiwelle ja rupesiwat itkemään.

„Minulla on niin nälkä," wirkkoi Teresia.

„Woi," sanoi Aina, „oi, jospa meillä nyt olisi suuret woileiwät, ja lihaa päällä."

Sen sanottuaan tunsi hän jotakin helmassaan, ja kun hän siihen koski, oli se suuri näkkileiwästä tehty woileipä ja lintupaistia sen päällä. Samassa sanoi Teresia: „olipa kummallista: minulla on woileipä kädessäni."

„Minulla on myöskin," lausui Aina. „Tohditko syödä?"

„Tohdin kyllä," wastasi Teresia. „Woi kun nyt olisi lasillinen hywää maitoa!"

Kun hän sen oli sanonut, tunsi hän, että suuri maitolasi oli hänen sormiensa wälissä. Heti sen jäl-

keen huusi Aina: „Teresia! Teresia! Minulla on lasi maitoa kädessäni! Tämäpä on warsin kummallista."

Mutta kun tytöillä oli nälkä, niin he söiwät ja joiwat erittäin halukkaasti. Sen tehtyään haukotteli Aina, ojensi käsiään ja lausui: „woi, jospa olisi pehmeä wuode maatakseni!"

Tuskin oli hän sen lausunut, niin hän tunsi wieressään hienon, pehmosen sängyn, ja saman huomasi myös Teresia. Tytöistä oli tämä hywin kummallista mutta kun heitä nukutti ja he oliwat wäsyksissä, niin eiwät he ajatelleet enempää, waan kömpiwät wuoteille, lukiwat iltarukouksensa ja wetiwät peitteet yllensä. Eikä kauan wiipynytkään, ennenkun kumpikin oli unen helmassa.

Kun he heräsiwät, oli aurinko jo korkealla taiwaalla, oli ihana kesäaamu metsässä ja linnut lensiwät iloisina puiden oksilla ja latwoissa. Nyt wasta tuli tyttöjen kummastus sanomattoman suureksi, kun he huomasiwat maanneensa metsässä, wadelmapensaiden keskellä. He katseliwat toisiansa, he katseliwat wuoteitaan, jotka oliwat hienointa pellawawaatetta, lewitettynä pehmeiden lehtien ja karhunsammalien päälle. Wihdoin sanoi Teresia: „oletko walweilla, Aina?"

„Olen," wastasi Aina.

„Mutta minä näen unta wielä," lausui Teresia.

„Ei," wastasi Aina. „Mutta täällä asun warmaankin hywä henki näiden wadelmapensaiden seassa. Oi, jos meillä nyt olisi lämpöinen kuppi kahwia hywän sämpylän kanssa, kahwiin kastaaksemme!"

Tuskin oli se lausuttu, niin heidän wieressään oli pieni hopeainen tarjotin, ja sen päällä kullattu kannu, kaksi kuppia parasta posliinia, hieno kristallinen sokeri-

astia, hopeainen kerma-astia ja muutamia erittäin hywiä wielä lämpöisiä wehnäleipiä. Tytöt kaasiwat kuppeihin oiwallista kahwia, siihen sitte paniwat sokeria ja kermaa ja joiwat hywillä mielin. He eiwät olleet koskaan juoneet niin hywää kahwia.

„Nyt tahtoisin kernaasti tietää, kuka meille on kaikkea tätä antanut," sanoi Teresia kiitollisen näköisenä.

„Sen olen minä tehnyt, pikku tyttöseni," lausui samassa ääni pensaista.

Tytöt katsoiwat sinne jotenkin hämmästyneinä, ja huomasiwat pienen ystäwällisen walkeatakkisen ukon, jolla oli punanen lakki päässä ja joka tuli ontuen esiin pensaiden takaa, sillä hän arosteli wähäsen wasenta jalkaansa. Ei Teresia eikä Ainakaan woineet hämmästyksestä wirkkaa sanaakaan.

„Älkää peljästykö, pikku tytöt," sanoi ukko ja irwisti ystäwällisesti heille, sillä nauraa ei hän oikein taitanut, hänen suunsa oli winossa. „Terwe tultuanne waltakuntaani! Oletteko maanneet hywästi ja syöneet ja juoneet hywästi?" kysyi hän.

„Olemme, hywin olemmekin," wastasiwat molemmat tytöt, mutta sanos meille . . ." ja sitten tahtoiwat he kysyä, kuka ukko oli, mutta eiwät uskaltaneet.

„Minä kerron teille kuka minä olen," sanoi ukko. „Minä olen wadelmakuningas, joka wallitsen koko tätä wadelmapensaswaltakuntaa, ja täällä olen asunut jo monta tuhatta wuotta. Mutta suuri henki, joka on metsän, meren ja taiwaan hallitsija, ei ole tahtonut että ylpeilisin kuninkaallisesta wallastani ja pitkästä elinajastani. Sentähden on hän määrännyt, että minun pitää muuttua yhtenä päiwänä, aina sa-

dan wuoden kuluessa, pienekſi wadelmamadokſi ja elää ſellaiſena heikkona ja turwattomana olentona, auringon nouſusta ſen laskuun ſaakka. Sen muutokſen kestäesſä on elämäni riippuwainen pienen madon elämästä, niin että lintu woi ſyödä minut ſuuhunſa, lapſi woi poimia minut marjoissa ja tallata jalallaan tuhatwuotiſen elämäni. Nyt oli eilen juuri yksi muutospäiwiäni ja tulin poimitukſi wadelmassa ja olin lähellä tulla kuolleekſi poljetukſi, jollette te, hywät lapſet, oliſi minua pelastaneet. Auringon laskuun ſaakka makaſin turwatonna ruohossa, ja ſilloin, kun tulin puhalletukſi teidän pöydältänne, nyrwähti jalkani ſijaltanſa ja ſuuni on mennyt ſäikähdykſestä winoon. Mutta kun ilta tuli, ja minä ſain oikean muotoni takaiſin, haeskelin teitä, kiittääkſeni ja palkitakſeni teitä. Ja ſilloin löyſin teidät täällä waltakunnasſani ja otin teidät wastaan niin hywin kuin taiſin teitä kowin ſäikähdyttämättä. Nyt tahdon lähettää linnun metſästäni, oſoittamaan teille tietä kotiinne. Hywästi, rakkaat lapſet, kiitos lempeästä ſydämmestänne, wadelmakuningas tahtoo näyttää, ettei hän ole kiittämätön."

Tytöt ojenſiwat nyt ukolle kätenſä ja kiittiwät häntä, ſydämmelliſesti iloiſina, että he eilen oliwat armahtaneet pientä wadelmamatoa. Nyt tahtoiwat he mennä, mutta ſamassa kääntyi ukko wielä kerran, irwiſti pilkalliſesti winolla ſuullaan ja ſanoi: „terwehtikää Lauria ja ſanokaa hänelle, että kun enſi kerran tapaamme toiſemme, niin on minulla kunnia ſyödä hänet ſuuhuni."

„Woi, älkää ſitä tehkö herra wadelmamato," huudahtiwat molemmat tytöt yhtaikaa, kowasti ſäikähtyneinä.

„No teidän tähtenne olkoon se anteeksi annettu," wastasi ukko; „en ole kostonhimoinen. Terwehtikää Lauria ja sanokaa, että hän myös saa odottaa lahjaa minulta. Woikaa hywin!"

Nyt ottiwat tytöt marjansa ja kiiruhtiwat eteenpäin metsässä iloisilla sydämmillä, sitä tietä kuin lintu lensi. Niin näkiwät he wähäsen hetken perästä metsän harwenewan ja ihmetteliwät kowin, että eilen taisiwat käydä niin pitkiä kierroksia. Ja sen saatte uskoa, että kotona syntyi ilo, kun he kumpikin tuliwat takaisin. Siellä oliwat kaikki odottaneet, kaikki hakeneet heitä, iso sisar ei ollut saanut unen rahtuistakaan silmiinsä, hän luuli niin warmaan, että sudet oliwat syöneet hänen rakkaat pikku siskonsa. Mutta Lauri tuli heitä wastaan kantaen koria ja huusi: „tulkaa katsomaan, tässä on jotakin teille, jonka tänne äsken toi eräs wanha ukko!"

Kun tytöt awasiwat korin, katso, siellä oli kaksi paria mitä kauniimpia rannerenkaita, tummanpunaisista kypsän waadelman näköisistä kiiltokiwistä, ja niissä oli päällekirjoitukset: Teresialle ja Ainalle; ja niiden wieressä oli timanttinen rintaneula, joka oli tehty wadelmamadon muotoiseksi, päällekirjoituksella: „Lauri, älä tapa koskaan turwatonta!" Lauri tuli jotenkin hämillensä: hän käsitti kyllä tarkoituksen, mutta kuitenkin oli ukko hänen mielestään kostanut niin, kuin ainoastaan hywät henget kostawat. Ja wadelmakuningas oli myös muistanut isoa sisarta, sillä kun hän meni päiwällispöytää kattamaan, löysi hän kaksitoista suurta korillista mitä punaisimpia ja makeimpia wadelmia, joita koskaan on metsästä noukittu, eikä kukaan

tietänyt, mitenkä ne sinne oliwat tulleet, mutta kaikki arwasiwat sen. Ja sitten tehtiin hilloa ja keitettiin sokerissa, ja syötiin maidon kanssa, jonka wertaista ei ole koskaan nähty, ja jos tahdot, niin menemme sinne auttamaan heitä hillon keittämisessä, jolloin woi tapahtua, että mekin saamme osamme, sillä he keittäwät luultawasti wielä tänäänkin.

Ulpukka.

Olitko kertaakaan kesällä tuolla pienen saaren luona, jossa tuuli heiluttelee kauniita koiwuja ja jossa wesi on kirkasta, niin kirkasta, että woi nähdä wesieläwien uiskentelewan pohjalla walkosen hiekan yli? Jos olit siellä, niin warmaan näit rannalla suuren harmaan kallion ja sen juurella walkosen ulpukan, joka meni kiinni joka ilta ja kätki kukkansa wiheriäisiin lehtiin. Luultiin hänen olewan kihloissa auringon kanssa, sillä joka aamu ani warhain awasi se jälleen kirkkaan kukkaissilmänsä ja katseli niin lumiwalkosena ja wiattomana taiwaan waloa. Waan niin ylpeä ei ulpukka kuitenkaan ollut, että hän olisi ajatellut niin ylhäistä sulhaista, joka oli häntä niin paljoa korkeammalla ja sitäpaitse oli niin paljoa wanhempi, ettei hän uskaltanut sanoa sitä edes kummi-isäksikään. Eipä suinkaan, ulpukka ei katsonut niin korkealle maailmaan. Hän oli tullut hywäksi ystäwäksi nuoren koiwun kanssa, joka oli lähinnä rannalla ja kumarteli pitkillä weden yli riippuwilla kiharoillaan sinne, missä ulpukka alituisesti uiskenteli weden pinnalla, irtautumatta juurestaan.

Ulpukka ei ollut ainoastaan kaunis, waan wieläpä hywä ja nöyräkin, ja se on jotakin toista. Sentäh-

den pitiwät kaikki hänestä, ja silläpä käwikin, että hänelle tuli kosijoita koko pataljoona. Wähän matkan päässä hänestä oli joukko ruohoja ja yksi heistä kumarteli aina hänen edessään kun waan pieninkin tuulen puhallus kulki järwen yli. „Nöyrin palwelijanne", sanoi ruoho hänelle ja kumarsi niin sywään että melkein kosketti latwallaan weteen. Waan ulpukka ei pitänyt sellaisesta nöyryydestä, joka oli ainoastaan notkeassa seljässä, sillä hän huomasi, että ruoho sillä wälin taisi olla kopea ja ylpeä pienille särille, jotka niskenteliwat sen ympärillä ja pyörähteliwät auringon paisteessa.

Toinen kosija taas oli jäykempi selkäinen, nim. seiwäs rannalla, johon wanha kalastaja kiinnitti werkkonsa, etteiwät aallot niitä weisi pois. Seiwäs seisoi aina ihan suorana eikä wäistynyt ihmisten eikä eläinten edestä, ja aina oli hänellä riita milloin minkin kanssa, joka tuli liian likelle häntä. Siitä ei ulpukka myöskään pitänyt, sillä hän oli hiljainen ja hywäsopuinen eikä mielellään riidellyt kenenkään kanssa, ei wanhan weneenkään, joka niukoissa käännöksissä kulki hänen ylitsensäkin, kun niin sattui.

Kolmas kosija oli tuo suuri kallio, jota sanottiin Rajakalliokſi, sentähden että siitä kulki kahden kylän wälinen raja. Kaikkina kauniina päiwinä, joina aurinko paistoi, lämpisi rajamerkin kiwisydän, kun se seisoi siinä ja katseli ulpukkaa; mutta se oli niin hirweän wanha, sen niskalla lepäsi jo kuusi-tuhatta wuotta ja sammalet kaswoiwat kaikista sen halkeamista. Ulpukka piti Rajakalliota hywin suuressa arwossa, waan ei siitä seurannut, että hän olisi tahtonut mennä nai-

misiin sen kanssa. Tuo olisi ollut kunnioituksen pilkkaamista.

Lyhyesti sanoen, ulpukka piti wähäsen nuoresta ja wiheriäisestä koiwusta, joka aina nyökkäsi niin ystäwällisesti hänelle katsellessaan kuwaansa wedessä, ja sitä se teki melkein liian usein, waan se oli sentähden että se näki kuwansa wesipeilissä aiwan likellä tuota walkoista tyttöä, hänen pientä ulpukkaansa.

Olen unohtanut kertoa, mikä ulpukka oikeastaan oli. Se oli wanhan Näkin nuorin ja enimmän rakastettu lapsi, ja hän oli tuudittanut sitä käsiwarsillaan kun se oli pieni, ja wieläkin nosti hän usein sen leweälle hartialleen, kun hän sukelsi sywyydestä kirkkaissa aamulaineissa. Ja kun ilta tuli ja aurinko laskeutui mereen ja ulpukka kätki walkoisen kukkateränsä lehtien sisälle, silloin lauleli wanha Näkki laulujaan hänelle, ja hän kiikkui hiljaa, aiwan hiljaa laineella, siksi kunnes hänen silmänsä meniwät kiinni, ja hän näki waloisia kesäunniaan, uneksien kaikesta kauniista maailmassa.

„Älä tule liian likelle, sinä wanha wesipeto!" nurisi seiwäs Näkille. Mutta ruoho, joka aina oli walmis liehakoimaan ylhäisten edessä, kumartelihe sommimalla tawalla yhä kuiskaten: „Nöyrin palwelijanne teidän ylhäisyytenne! Kaikkein nöyrin palwelijanne!"

„Älä noista narreista pidä lukua," pakisi Rajakallio Näkille, sillä he oliwat wanhoja tuttawia. „Woisithan nostaa pienen tyttösi tänne minulle, niin hänellä on hywä olla kuin helmellä kullassa," lausui hän.

„Kaikkea sitä kuullaan!" sanoi Näkki nauraen niin, että wesi ryöppysi parran ympärillä. „No tuohan

olisi sopiwata, jos muuttaisin walkoisen kukkani sinun sammalpesääsi!"

„Wai niin" jupisi Rajakallio, „mitäs siitä, jos olenkin moniaan wuosituhannen ikäinen? Ainakin olen wakawa ja täysi-ikäinen, eikä minua jokainen tuulen puhallus kuljeta, niinkuin noita toisia nulikoita."

„Ei," wastasi Näkki," jätä nuo houreesi, ja olkaamme kuitenkin hywät ystäwät."

Mutta Rajakallio, seiwäs ja ruoho oliwat nyt saaneet päähänsä, että yhden heistä wälttämättömästi piti saaman walkosen ulpukan puolisokseen. Rajakallio herätti eräänä yönä nuoren ja wallattoman lounattuulen, joka oli pannut maata kallion juurelle, ja sanoi hänelle: „Koska sinulla on yösuojasi minun luonani, niin on kohtuullista, että teet minulle palwelukseen." „No minkä palwelukseen?" kysyi lounattuuli. — „Sen että huomenna auringon noustessa puhallat kaikin woimin, niin että kaadat tuon nuoren wiheriäisen koiwun, joka on tässä likellä rannalla, sillä juuri hänen tähtensä ei ulpukka koskaan tahdo tulla awiopuolisokseni."

„Olkoon menneeksi" wastasi lounattuuli. „Olenhan minä katkonut seeteripuita ja palmuja niinkuin tulitikkuja; miksi en woisi katkaista pientä wähäpätöistä koiwua?"

Ruoho taas puheli meren aallon kanssa, joka unisena ja hiljalleen kirkkaana maininkina tuli salmesta. „Nöyrin palwelijanne, armollinen meren noita," sanoi se. „Ole niin hywä ja tee minulle pieni palwellus ohimennessäsi."

„No mikä se olisi?" haukotteli aalto.

„Tee niin hywin, että wieryt rannalle tässä likellä ja kaada siellä olewa wiheriäinen koiwu! Ainoastaan hänen tähtensä ei pieni ulpukka koskaan tahdo tulla puolisokseni.“

„Kyllä sen teen,“ wastasi laine. „Minä olen kuljettanut pois metsiä ja kaupunkia; pieni työhän minulle on tuollaisen koiwunwesan irti tempaaminen. Waan nyt minua nukuttaa; woimme heittää tuon asian huomiseksi.“

„Nöyrin palwelijanne,“ sanoi ruoho.

Seiwäs mietti myöskin pahaa mielessään ja juonitteli ilkeästi kalastajan kanssa, joka samana iltana sitoi werkkonsa häneen. „Sinä senkin häpeäpatsas,“ wirkkoi kalastaja wihastuneena, „etkö herkeä repimästä werkkoani?“

„Woinkos minä sitä auttaa, että olen niin oksainen?“ wastasi seiwäs. „Tässä aiwan likellä on koiwu, joka olisi sinulle paljoa sopiwampi. Kaada hänet huomenna ja pistä järween.“

„Woit kenties olla oikeassa,“ sanoi kalastaja. „Huomenna tahdon ajatella asiata.“

Siten kului ilta ja tuli yö, ja ulpukka sulki jälleen walkoisilla lehdillään kukkateränsä ja koiwu seisoi aiwan wiheriänä ihastuksesta katsellen häntä elokuun ensimmäisen yön kauniissa hämärässä. Ei kumpikaan heistä aawistanut mitään pahaa ja ulpukka nukkui niinkuin hywä lapsi. Suuri keltanen yöperho, joka oli kuullut kallion, ruohon jn seipään tuumat, surisi lewotonna koiwun ympärillä, waan koiwu ei sitä huomannut. Sillä oli muuta tekemistä, se pesi itsensä kasteessa, joka hienoina, kirkkaina helminä sateli sen

päälle, ja tuumasi pukeutua oikein hienoksi ja siistiksi kunnes ulpukka jälleen awaisi wiattomat kukkaissilmänsä.

Eikä kauan wiipynytkään ennenkuin punanen juowa näkyi kaukana koillisessa ja koko seutu rupesi walkenemaan. Mutta punanen juowa tuli yhä punaisemmaksi ja kirkkaammaksi, kunnes koko pohjainen ja itäinen taiwas oli kuin tulessa ja pilwen hattarat näyttiwät suitsuawan tulta.

Kalastaja heräsi sattumalta ja kurkisti majan ikkunasta. „No niin," pakisi hän ihmetellen, „tänään tulee kowa myrsky; parasta on lähteä werkkojansa korjaamaan."

Waan wielä oli aiwan tyyni, niin ettei ainoakaan koiwun wiheriäisistä kiharoista liikkunut wiileässä aamu-ilmassa. Ulpukka rupesi awaamaan suljettua kukkateräänsä, ja lausui, silmät wielä unisina, koiwulle aamuterwehdyksensä. Se ei ollut koskaan nähnyt koiwua niin hienona ja komeana, eikä koiwukaan koskaan sitä niin sydämmellisen hupaisena. He oliwat niin herttaisen iloisia ja onnellisia, ja siinä samassa nousi aurinko punasen pilwen takaa ja katsoi heihin siunaten heidän nuorta wiatonta onneaan warhaisena aamuhetkenä.

Silloin rawisti kallio lewotonna yöwierastaan, rajua lounattuulta, joka kuorsasi pehmeässä heinikossa. „Nouse työhösi, äläkä makaa täällä!" sanoi Rajakallio.

„Anna minun olla rauhassa!" sanoi lounanen ja ojensi suuria, pilwen kaltaisia siipiään, jotka hän oli lewittänyt peitoksi itselleen. Mutta kallio ei antanut

hänelle mitään rauhaa. „No, nyt lennänkin niin, että kyllä winkuu korwissasi,“ ärjäsi lounanen wihastuneena ja unen pyörryksissä, ja kerran potkaisten kiiti hän ilmassa, niin että winkui puiden latwoissa.

Sinä aamuna oli tuo hullu lounattuuli oikein hurjalla päällä. Ei wiipynyt kauan ennenkuin hänen äärettömän suuret siipensä pimensiwät taiwaan ja walkoinen waahto rupesi kuohumaan meren pinnalla. Waan koiwu ja ulpukka eiwät huomanneet wielä mitään. He huwitteliwat itseään lähettämällä terweisiä toisilleen pienen kiiltäwän sudenkorennon kanssa, joka lenteli edestakaisin heidän wälillään weden ylitse.

Myrsky kiihtyi, puut natisiwat, wesi ryöppysi järwellä ja kohisi kallioita wastaan juurikuin moniaita satoja tuhansia kissanpoikia olisi joutunut sotaan yhtä monta koiranpentua wastaan. Laineet alkoiwat syöstä sisään salmesta, niin että pieni nöyrä ruoho tullen pahoilleen kumarteli ja käänteli itseään tuhansissa mutkissa päästäkseen pulasta. Tein kenties tuhmästi, kun houkuttelin meren noidat tänne, ajatteli hän itsekseen. Mutta nyt oli katuminen jo myöhäistä. Hän näki etäältä kokonaisen wesi ja waahtowuoren wieriwän salmea kohti. „Tuolla tulee, niin, tuolla, minun laineeni!“ kiljasi ruoho säikähtyneenä. Ja samassa wieri wesiwuori hänen ylitsensä temmaten hänet irti juurestaan ja wiimeiset sanat, jotka hän lausui täällä maailmassa oliwat: „Nöyrin palwelijanne!“

Eikä käynyt paremmin riitaiselle paalullekaan. Se käänsi kylkensä laineita wastaan ja wastusteli mitä kauemmin heitä huutaen reippaasti: „tietäkää toki huutia.“ Mutta kun suuri merenlaine tuli, silloin oli

seiwäs hukassa. Napsis, ja silloin katkesi se keskeltä kahtia ja tuli heitetyksi kauas waahdon ja laineiden sekaan.

Rajakallio, joka oli aikoinaan nähnyt montakin myrskyä, seisoi aiwan wakawana tämän metelin kestäessä ja nauroi kiwisydämmessään häwityksellе hänen ympärillään. Se ei huomannut, että lounattuuli raiwossaan oli herättänyt majesteetillisen ukkosen, joka nukkui pilwissä. Roiskis, niin leimahti pitkä, teräwä ja kauhea salama koko taiwaan kannen ylitse ja sattui kallioon halaisten sen tuhatwuotisen kiwisydämmen keskeltä kahtia, ja siinä oli Rajakallio!

Wanhalla Näkillä oli täysi työ kotonaan sinä päiwänä, sillä laineet wieriwät niin raiwoisasti hänen korallilinnansa hopeaisen katon yli, että hänen joka silmänräpäys täytyi naulata katon liistakkeita kiinni. Waan kun ilta oli tullut ja woimakas lounanen oli mennyt tiehensä kääntyen ensin eteläiseksi ja sitte tyyntyen (sillä lounanen itse ei tawallisesti koskaan tyynny), silloin meni Näkki linnastaan katsomaan pientä, rakastettua walkoista ruusuaan. Ja hän löysi sen silloin koiwun juurelta, hento warsi taittuneena ja walkonen kukkaterä muserrettuna, mutta wielä woitiin nähdä hänen lumiwalkoisista poskistaan ja kauniista lakastuneista lehdistään, että hän oli taittunut parhaimman onnensa hetkenä, kun hänen nuori kukkaissydämmensä oli täynnä rauhaa iloa ja wiattomuutta. Silloin itki wanha Näkki, niin että kyyneleet warpusen munan kokoisina waluiwat hänen pitkälle parrallensa ja sitte hän kätki ulpukan maahan koiwun juurelle. Ja koiwu itki niin että satoi hänen kiharois-

taan; ja kiiltäwä sudenkorento itki, niin että sen kultaiset silmät tuliwat itkusta sokeiksi; ja kaste itki, niin että koko niitty tuli märäksi, ja kirkas ilta-aurinko itki pilwessä, niin että suuri ja korea taiwaankaari nuodostui wiheriäisen metsän yläpuolelle.

Waan Rajakallio ei osannut itkeä jos olisi tahtonutkin, sillä se oli haljennut kahtia, ja ruoho oli näiwettyneenä kallion juurella. Wanha kalastaja etsi turhaan seiwästään ja mietti wähäsen koiwun maahan hakkaamista, tehdäkseen siitä uutta, waan sitten tuumi hän, että olisi wahinko turmella niin kaunista puuta ja antoi koiwun seista paikoillaan, ja siinä kalastaja teki rehellisesti, eikö niin?

Ensi kewäänä on saaren rannalla kenties uusi ulpukka koiwun juurella. Se on kuolleen ulpukan pieni lapsi, ja saas nähdä, tuleeko se niin kauniiksi ja wiattomaksi, kuin sen äiti oli.

Sydänkesällä.

Sydänkesällä on waloisata ja wiheriäistä elää maan päällä. Silloin laulawat kaikki lintuset, silloin lehtiwät kaikki puut, ja aurinko kastelee punaiset poskensa järwessä, niin kauan kuin kukon silmät räpsähtelewät orrelta, ja sitten sukeltaa se jälleen ylös, ennenkuin kukko wielä on ehtinyt saada sukkiakaan jalkaansa.

Suomi on niin suuri maa, että pohjoisseuduilla on kesällä paljon waloisampi ja talwella pimeämpi kuin eteläisissä osissa. Siihen on syynä maan erilainen etäisyys päiwäntasaajasta, joka opitaan maantieteestä. Turussa, Helsingissä ja Wiipurissa täytyy sytyttää kynttilä, jos tahtoo lukea pilwisenä Juhannusyönä. Oulussa taas woidaan lukea kaiken yötä ilman kynttilätä kolme pitkää kuukautta, waikka olisi hywinkin pilwistä. Oli kerran pieni koira, joka oli syntynyt Huhtikuun lopussa ja Heinäkuun lopussa oli se kolmen kuukauden wanha. Koko sillä ajalla ei ollut kertaakaan pimeätä. Kun Elokuu tuli ja yöt alkoiwat pimetä, tuntui se Mustista warsin kummalliselta. Se luuli että koko luonto oli pujahtanut säkkiin. Ja sentähden asettui se portaille ja rupesi pimeätä haukkumaan.

Juhannusaattoiltana on tawallista, että kaikki pojat lyöwät palloa niityllä ja kaikki tytöt leikittelewät ja tanssiwat. Siellä saawat rahakkaat ostaa tippaleipiä, rinkeliä ja simaa, mutta köyhät lapset saawat olla ilman, jollei joku jakele heillekin. Yöllä palaa kaikilla kukkuloilla tulia, joita Suomessa sanotaan kokoiksi, mutta muutamilla seuduin Ruotsissa Balderin rowioiksi, ja tuli merkitsee, että kaikki ihmiset iloitsewat walkeuden ajasta. Kun pimeyden aika on jouluna, palawat kynttilät kirkkaina kirkoissa, ja se merkitsee, että Herramme Jesus Kristus on maailman ikuinen walkeus, joka loistaa kaiken maan päällä olewan pimeyden läwitse. Mutta sydänkesällä on koko luonnossa jumalanpalwelus, siinä owat metsät kirkkoja, siinä loistaa auringon kaunis lyhty taiwaan laelta, siellä soittelewat kissankellot, siellä saarnaawat arwokkaat petäjät, kohisten messuaa koski, siellä soittawat tuulet urkuja puiden oksissa, ja pienet lintuset laulawat aina heikoilla äänillään wirttä Jumalan kunniaksi.

Esipuhe kesän saarnaan on saatu Isämeidän rukouksen alusta: „Pyhitetty olkoon Sinun nimes. Lähestyköön Sinun waltakuntas. Tapahtukoon Sinun tahtos niin maassa kuin taiwaassa."

Ja lintujen wirsiin on sanatkin, waikk'eiwät kaikki niitä ymmärrä. Ne owat linnut oppineet Jumalan enkeleiltä ja ne kuuluwat näin: „Kunnia olkoon Jumalan korkeudessa, maassa rauha ja ihmisille hywä tahto!"

Mutta kukat sanowat toisilleen: „Kuningas Salomo ei ollut kaikessa komeudessaan puettu niinkuin yksikään meistä."

Tosin on hywä kiittää ja ylistää Jumalata sekä kirkossa toisten kanssa että kotona yksin huoneessaan. Mutta riemuisata sekin on, kun koko maa ylistää Jumalan hywyyttä, ja kun seisomme metsässä auringon paisteessa kuullen puiden kuiskailewan toisilleen: „katso, me olemme kaikki Jumalan lapsia, ja mitä me kaikki olemme, sen me olemme Hänen sanomattomasta armostaan. Kiittäkäämme ja ylistäkäämme Hänen pyhää nimeään!"

Minäpä kerron teille jotakin hauskaa ja somaa, joka tapahtui eräänä Juhannusaattoyönä.

Kaarle Kustaa ja hänen sisarensa Sofia oliwat maanneet iltapuolella, woidakseen yön tultua pitää pienet silmänsä auki. Iltasella kello 6 söiwät he kumpikin woileiwän maitolasin kanssa, ja sitten meniwät he niitylle palloineen, kepakoineen ja heittorenkaineen. Ja isältään oli kumpikin saanut pienen hopearahan, ostaakseen jotakin hywää muijilta, joita tawallisesti oli siellä wohwelia ja piparikakkuja myymässä lapsille.

Niityllä oli jo ennen heitä monta poikaa ja tyttöä. Oli wallaton Walter, joka joutui pahaan pulaan hyränsä tähden ja Akseli, joka opetti Tiinalle Euroopan karttaa *) ja Matti, joka puolusti Urholan linnaa, ja Emma, joka kuuli kissankellojen soimisen, ja Aina sekä Teresia, jotka tapasiwat haltijan metsässä. **) He löiwät palloa, heittiwät rengasta, lainasiwat tulta, oliwat leskisillä ja hiippasilla. Oli hywin hauskaa. Wieläpä warpusetkin, jotka istuiwat lähellä olewan

*) Walterin ja Akselin seikkailut owat kerrotut jo tätä ennen.

**) Tämä on myöskin jo tätä ennen kerrottu.

ladon katolla, wiserteliwät omalla lystillisellä tawallaan, niinkuin heillä on tapana, kun heistä joku on hywin huwittawaa maailmassa.

Kun nyt Kaarle Kustaa ja Sofia oliwat juoksusta wäsyneet, sanoi weli sisarelleen: „tule, niin menemme maantien wierellä olewalta muijalta ostamaan wohwelia minun rahallani!“ „Menkäämme waan,“ wastasi Sofia.

Mutta maantien warrella istui wiisi eli kuusi poikaa ja tyttöä, jotka ahmiwat suuhunsa sen kuin woiwat! ja riputtiwat sokeria wohwelien päälle niin paksulta, että kärpäset olisiwat woineet wetää lumirekeä niiden päällä jos waan lupa olisi annettu. Heidän likellään istui pieni repaleinen kerjäläistyttö ja katseli äänetönnä wohweleita. Hän ei wirkkanut mitään, hän ei pyytänyt mitään katseli waan yhä sinnepäin, ja wäliin hän pureksi pieniä sormiaan.

„Warmaankin sinulla on kowa nälkä?“ kysyi Sofia. „Etkö ole syönyt mitään wielä tänään?“

Pienokainen istui ensiksi ääneti, eikä tahtonut wastata. Mutta wihdoin sanoi hän: „Eilisen jälkeen en ole syönyt mitään.“

„Tässä, ota minun rahani ja osta ruokaa itsellesi“ sanoi Kaarle Kustaa. „Me olemme jo syöneet tänä iltana woileiwän, ja sitä paitse on sisarellani wielä rahansa.“

„Säästäkäämme minun rahani kunnes meille tulee suurempi nälkä,“ sanoi Sofia. „Niin,“ wastasi Kaarle Kustaa. Ja sitten meniwät he jälleen leikkimään. Mutta pieni tyttö nyökkäsi: kiitos, kiitos! Eikä kukaan tietänyt mitä hän rahalla osti.

Nyt tuli myöhä ilta ja moniaat lapsista lähtiwät kotiin makaamaan, mutta toset meniwät metsään polttamaan juhannuskokkoa. Korkeimmalla mäenkukkulalla oli pinottu suuri kasa pihkasia puun runkoja ja muita helposti palawia aineita, ja auringon laskiessa sytytettiin se ja niin alkoi suuri puuläjä palaa. Hei, tuopa oli kaunista nähdä! Tummat kuuset oliwat ympärillä; korkealle sinitaiwasta kohti tuprusi sawu ja kokon ympärillä tanssiwat sekä suuret että pienet. Laulurastas, joka juuri silloin alkoi laulajaiset metsässä, waikeni ihmetyksestä; hyttyset oliwat niin mielissään, että lensiwät tuleen paremmin nähdäkseen, ja kettu metsässä kurkisteli warowasti kiwen takaa, tiedustellakseen mitähän kummallisia laitoksia nämä oliwatkaan.

Kun ensimmäiset puut oliwat lopussa, niin kaikki pojat oliwat walmiit kantamaan sinne uusia, ja silloin loilotettiin, naurettiin ja iloittiin metsässä! Takit ja housuparat, ne saiwat pihkaa ja nokea palkakseen juhlasta.

„Hyi, Kaarle Kustaa!" sanoi Sofia weljelleen, joka tuli wetäen perässään suurta puunrunkoa, juuri kahta wertaa pitempätä kuin hän itse oli. „Mitä äiti sanoo, kun sinä tahraat noin pahasti waatteesi?"

„Niin, kyllä se on paha," wastasi Kaarle Kustaa woimatta muuta tehdä kuin nauraa. „Waan sinun pitäisi itsesi katsoa peiliin. Tiedätkö mitä, Sofia? Sinulla on kaksi pitkää wiikseä ja sitäpaitse partakin noesta. Oletpa sinä tosiaankin korean näköinen!"

Sofia säikähti, kasteli nenäliinan kulman ja alkoi pyyhkiä huuliaan. „Joko se on poissa?" kysyi hän.

„Jo ensi kertaan asti," wastasi Kaarle Kustaa. Eikä kauan wiipynytkään niin Sofialla oli uudet wiikset, sillä hänen piti wälttämättömästi puhaltaa siihen, missä tuli ei oikein tahtonut palaa.

„Nyt menemme ostamaan woileipää," sanoi Kaarle Kustaa, „sillä minulla on kauhea nälkä."

„Niin, sen teemme," wastasi Sofia. „Onhan minulla wielä rahani."

Mutta sillä kertaa seisoi maantien wieressä pieni poika, melkein waatteetonna, sillä hänellä oli ainoastaan rikkinäinen mekko. Ja seisoessaan tulen ääressä oli hänellä lämmin, waan kun hän tahtoi auttaa muita puiden kantamisessa, paleli häntä niin että hampaat kalisiwat sillä yö-ilma oli wiileä, niinkuin usein onkin sydänkesällä. — „Miksi et pue enemmän päällesi?" kysyi Kaarle Kustaa häneltä.

„Minulla ei ole mitään waatteita," wastasi poika, ja hän kömpi niin likelle tulta kuin taisi.

„Semmoiset ryysymekot, joilla ei ole edes waatteita, woisiwat mennä kotiinsa ja panna maata," sanoi pitkä Tuure, joka seisoi aiwan likellä.

„Minulla ei ole mitään kotoa maata pannakseni," wastasi kerjäläispoika.

„Sinulla on kaksi pitkää takkia," sanoi Sofia Tuurelle, jolla oli päällystakki käsiwarrellaan. „Lainaa toinen pojalle!"

„Lainaa!" nauroi Tuure. „Kyllä, jos joku tahtoisi antaa minulle wuokran, niin woisin lainata takkini auringon nousuun saakka.

„Tuossa on," sanoi Sofia. Ja niin antoi hän pienen hopearahansa. Poika taas puettiin nuttuun ja

hänellä oli hywä, hauska ja lysti olo. Mutta ei kellään ollut hauskempi kuin Kaarle Kustaalla ja hänen sisarellaan, waikka he oliwatkin ilman sekä wohwelia että woileipiä ja rahoja.

Niin paloi tuli koko yön, eikä se yö ollutkaan pitkä. Sillä wähäsen ajan perästä alkoi taiwaan rusko koillisessa punettua punettumistaan ja wiimein tuli se kirkkaaksi kuin punaisin kulta. „Aiwan heti nousee aurinko," sanoi Kaarle Kustaa. „Tule, niin kiipeämme wuorelle paremmin nähdäksemme!"

„Missä on takkini? Minä tahdon takaisin takkini!" huusi pitkä Tuure, joka oli ottanut hywästä työstä maksun. „Oi, minkäläinen narri olin!" kiljui hän. „Nyt olen kadottanut hopearahani, jonka sain takin wuorosta."

Ei ole mitään siunausta ansaita rahaa millään, joka annetaan köyhille. Takkinsa löysi Tuure eräältä mäeltä, waan ei saanut hywää mieltään takaisin. Hän oli suutuksissaan ja tiuskui kaikille ihmisille. Ja wierasta poikaa ei näkynyt enää. Ei kukaan tietänyt minne hän oli kadonnut.

Kun Kaarle Kustaa ja Sofia tuliwat wuoren kukkulalle, näkiwät he ihmeeksen, että molemmat köyhät lapset, jotka oliwat saaneet heidän hopearahansa, oliwat siellä ennen heitä. Eiwätkä he olleet enää köyhän ja surullisen näköisiä. Heidän kaswonsa loistiwat ilosta ja he sanoiwat: „Koska te olette olleet hywät meille, tahdomme me kiittää teitä niinkuin ei kukaan teitä ennen ole kiittänyt. Asettukaa tähän polwillenne meidän wiereemme!"

Kaarle Kustaa ja Sofia laskeusiwat polwilleen, waikk'eiwät he ymmärtäneetkään lapsien tarkoitusta. He unohtiwat olewansa näliſsään ja unissaan. He ajatteliwat: mitähän me nyt saamme nähdä?

Samassa waikeni kaikki metsässä, niin että taisi kuulla waikka hyttysen surinan. Mutta hyttyset paniwat siipensä kokoon, linnut waikeniwat; eikä kowa koskikaan metsän takana kohissut enää kallioita wastaan.

Silloin wälähti yht'äkkiä kultanen juowa yli koko taiwaan kannen, ja suuri säteilewä aurinko kohotti hiljaa reunansa taiwaan pinnalle ja läpi koko luonnon kulki nopea ilon säpsähdys. Samalla hetkellä alkoiwat kaikki luonnon äänet jälleen kuulua, hyttyset suriſiwat, linnut lauloiwat, koski kohisi ja suuressa metsässä rupesiwat lehdet ja oksat suhisemaan.

„Huomatkaa nyt!" sanoiwat kerjäläislapset.

Silloin näkiwät Kaarle Kustaa ja hänen sisarensa kuinka ilma nopeasti tuli täyteen pieniä läpikuultawia enkeleitä, joita oli monen monta miljoonaa legiota, ja ne liihoitteliwat ylös ja alas, kukin turwattinsa luo, sillä jokaisella puulla on oma enkelinsä ja jokaisella kukalla ja eläimellä oma haltijansa.

Sofia lausui silloin weljelleen: „Katso, kaikilla luoduilla olennoilla on oma suojelija henkensä, joka wie heidän rukouksensa Jumalalle. Mutta meillä molemmilla ei ole yhtään!"

„Niinkö luulette?" kysyiwät kerjäläislapset. „Ja keitäs me sitten olisimme? Ettekö jo ymmärrä, että me olemme teidän suojelusenkelinne? Ja waikk'ette ole nähneet meitä ennenkun nyt, niin olette te usein tunteneet meidät sydämmessänne, joka kerta kun olette

rukoilleet Jumalata tahi tehneet jotakin hywää. Me olemme teidän pieninä ollessanne lewittäneet walkoset siipemme teidän kätkyenne ylitse. Me käymme aina teidän wieressänne ja warjelemme Jesuksen nimessä teitä kaikesta pahasta maailmassa. Ja me tulemme seuraamaan teitä läpi koko elämän, jos waan pelkäätte Jumalaa ja seuraatte Hänen käskyjään tottelewaisina ja rakastawina, rauhallisesti ja totisesti elämän loppuun saakka."

Heidän näin puhuessaan muuttuiwat nuo köyhät lapset säteilewän kirkkaiksi ja läpinäkywiksi, niin että heidän läwitsensä taisi nähdä auringon ja puiden lehdet, kunnes he katosiwat niinkuin waaleat pilwet kirkkaasen aamuruskoon.

Ja Kaarle Kustaa sekä hänen sisarensa antoiwat toisilleen lupauksen. He tahtoiwat aina elää niin, että heidän hywät enkelinsä saisiwat heistä iloa. Ja kun he nostiwat silmänsä, kuuliwat he metsän saarnan ja lintujen wirret sydänkesällä: „Pyhitetty olkoon Sinun nimes. Lähestyköön Sinun waltakuntas! Tapahtukoon Sinun tahtos niin maassa kuin taiwaassa!"

Kuinka metsän pienet lapset oppiwat lukemaan.

Oli kerran suuri sydänmaa; kulowalkea oli kulkenut siinä ja polttanut kaikki wanhat puut, niin että siellä oli ainoastaan mustia nokisia kantoja jäljellä epätasaisten kiwien wälissä alastomalla maalla, jossa ei enää tahtonut kaswaa minkäänlaista heinää. Niin kauas kuin silmä kantoi, ja se kantoi kumminkin peninkulman joka haaralle, ei näkynyt muuta kuin samoja epätasaisia kiwiä ja samoja mustia kantoja. Maantie kulki sen läwitse, ja se joka kulki yöllä, ei saanut olla surullinen, sillä jos hän pelkäsi wähäsenkään pimeässä, näki hän koko sydänmaan täynnä kummallisia pieniä tonttuja, jotka ojensiwat luisia käsiwarsiaan, ja toisilla oli hewosen päät, ja toisilla sarwet, toisilla kuusi jalkaa, niinkuin kärpäsellä; mutta nämä oliwat pelkkiä kantoja, jotka näyttiwät niin kummallisilta pimeässä.

Yhden ainoan puun oli tuli säästänyt ja jättänyt jäljelle. Se oli hywin wanha petäjä, ja kun se oli niin wanha, oli se kaswanut niin korkeaksi, ettei tuli saanut sitä waltaansa, waan korwensi sitä ainoastaan wähäsen juuresta ja jätti seisomaan. Sepä seisoi siinä niin yksin kuin kuningas ilman kansaa, ja hänen waltakuntansa oli koko sydänmaa, mutta siitäpä ei ollut

suuresti kehumista. Mitä tekisi hän kiwillä ja kaunoilla?

Aiwan liki tietä oli myöskin tupanen. Se oli rakennettu silloin, kun metsä wielä oli wiheriä sen ympärillä, mutta nyt oli se siellä yksinään ja katseli petäjätä, ja petäjä katseli tupaa, ja olihan heitä kumminkin kaksi. Jotakin seuraa täytyy olla täällä maailmassa.

Tupasessa asui wanha waimo, jolla oli pieni tyttö, ja tyttö oli hänen lapsensa lapsi ja kutsuttiin Esterikksi, joka nimi oli otettu raamatusta. Koko suuressa maailmassa ei heillä ollut muita sukulaisia, kuin he molemmat. Harwoin oli Ester nähnyt muita ihmisiä kuin mummonsa ja ukon, joka wanhukselle tawallisesti toi jauhoja, suoloja ja pellawia, kun hän kulki ohitse. Sen sijaan sai hän silloin mitä kauniinta, walkoista lankaa, jonka muori rukillaan oli kehrännyt. Tosin oli Ester nähnyt monta matkustajaa kulkewan ohitse maantiellä, mutta heillä kaikilla oli niin kiire päästä pois synkältä sydänmaalta, ja he ajoiwat täyttä kyytiä ohitse, paitse kun oli kuuma kesällä ja pienille lapsille matkustajien waunuissa tuli jano. Silloin seisahtuiwat waunut, ja pienokaiset hyppäsiwät maahan pyytämään maljallista raitista wettä; se oli sydänmaan jaloa wiiniä, niin kirkasta kuin kristalli, sillä se juoksi wuorikuninkaan lähteestä, aiwan likellä wanhaa petäjätä. Silloin toi pieni Ester wettä maljassa ja silloin sai hän tawallisesti pienen rahan waiwastaan, waikkei hän koskaan pyytänyt, sillä hänen mielestään oli Jumala antanut kirkkaan weden ilmaiseksi.

Eräänä päiwänä Heinäkuussa pysähtyiwät jälleen waunut tiellä; herra nousi niistä taluttaen pientä poikaa kädestä. „Onko täällä mitään juomista?" kysyi hän; „Ahaswerukselle on jano."

„Ester, mene hakemaan wettä kähteestä!" sanoi mummo pikku-tytölleen, ja tyttö meni.

„Onko hänen nimensä Ester?" kysyi matkustawa herra.

„On, herra, hän on saanut nimensä hurskaasta Esteristä raamatussa," wastasi muori. „Onko herran pojan nimi Ahaswerus?"

„On," wastasi herra, „hänellä on nimensä siitä Ahaswerus kuninkaasta, joka otti Esterin puolisokseen. Poikani woi tulla suuren waltakunnan kuninkaaksi; ja silloin löi wieras herra ylpeästi wyöhönsä, joka oli täynnä kirkkaita kultarahoja. Kun Ester tuli, antoi hän hänelle tukaatin wedestä, ja Ester niiasi aiwan yhtä sywään, kuin hänellä oli tapa niiata, jos hänelle annettiin waskinen raha, hän ei ollut koskaan nähnyt kultaa eikä tietänyt minkä arwoinen keltanen metalli oli, joka tuntui niin raskaalta waikka raha oli niin pieni.

„Sinä olet hywä lapsi," sanoi wieras herra; „tahdotko, pieni Ester, mennä naimisiin minun Ahaswerukseni kanssa?"

Ester niiasi; hän ei ollut koskaan kuullut ihmisten menewän naimisiin.

„Tahdotko tulla hänen morsiamekseen?" kysyi taas wieras herra.

„Kiitän nöyrimmästi," wastasi Ester, niinkuin hän oli tottunut sanomaan, kun hän sai rahan, ja

sitten niiasi hän jälleen, waikkei hän ymmärtänyt sanaakaan.

Wieras herra nauroi ja taputti tytön tukkaa, joka oli kellertäwä kuin pellawa.

„Kuinka te asutte täällä niin yksinänne rumalla sydänmaalla?" kysyi hän wanhalta waimolta, Esterin mummolta.

„Woi rakas herra," wastasi waimo, „täällä oli iso wehreä metsä kun muutimme tänne, ja täällä sidoin minä erinomaisia wastoja ja palmikoin juuri- ja pajukoria. Mutta eräänä kesäyönä matkusti joukko talonpoikia tiellä ja he sytyttiwät tulen meidän maatessamme. Silloin pääsi tuli walloilleen suuressa metsässä, niin että siitä tuli hirweä kulowalkea, jota ei kukaan ihminen woinut sammuttaa, ja sittenkun metsä oli palanut kolme pitkää wiikkoa, muuttui kaikki niin paljaaksi ja autioksi, kuin nyt näette. Silloin tulin köyhäksi, mutta minnekäs olisin muuttanut? Olihan minulla tässä toki katto pääni suojana."

„Mutta minkätähden ei pieni tupanne palanut, kun metsä paloi sen ympärillä?"

„Sen sanon teille," wastasi waimo. „Täällä oli neljä walkoista Jumalan enkeliä, yksi kullakin tuwan nurkalla, warjelemassa, ettei yksikään kipinä pudonnut sille. Minä en niitä nähnyt, mutta Ester näki ne, ja minä olen warma, että ne suojeliwat tupasen hänen tähtensä, sillä minä olen köyhä syntinen, mutta pieni Esterini on wiaton kuin itse enkelit.

Wieras herra tuli nyt aiwan totiseksi ja seisoi hetkisen sywissä mietteissä. Wihdoin sanoi hän: „kuulkaas rakas muori, tahdotteko pitää Ahaswerukseen luo-

nanne wuoden? Hän on rikkaan miehen lapsi ja wähän ylellisyyden turmelema. On hywä hänelle itselleen olla jonkun aikaa köyhien ja jumalisten ihmisten luona. Minä matkustan nyt ulkomaille ja minulle on waikeata wiedä poika mukanani, mutta ensi kesänä palajan tuodakseni hänet ja tässä annan teille kouralliseen kultarahoja hänen ylläpidokseen.

„Woi, woi," sanoi waimo suomalaiseen tapaansa, sillä niin hämmästyi hän tästä ehdotuksesta. Mutta wieras herra taputti häntä olkapäälle ja sanoi: „pitäkää hywä huoli pojasta, ja katsokaa ettei hän kärsi puutetta, mutta älkää lellitelkö älkääkä antako hänelle muuta, kuin mitä annatte pienelle Esterillenne. No niin, Jumala olkoon kanssanne. Hywästi poikani, tottele kuuliaisesti hywää waimoa, ja pidä huoli siitä, että hän on sinuun tyytywäinen, niin tapaamme toisemme ensikesänä taas!" — Ja tämän sanottuaan nousi hän wannuihin ja matkusti pois.

Woi ajatella, että sydänmaalla syntyi suuri kummastus, ja itse wanha petäjäkin näytti miettiwäiseltä seisoessaan kantojen keskellä. Pieni Ahaswerus hämmästyi alussa niin, ettei hän saanut sanaakaan sanotuksi, mutta kun waunut wieriwät pois ja hän jäi yksin wieraiden ihmisten kanssa, alkoi hän huutaa ja juosta waunujen jälkeen; ja kun waimo ja Ester juoksiwat mukana ja koettiwat wiedä häntä takaisin, löi hän heitä ja puri sekä potki. Wihdoin wäsyi hän ja nukkui, istuessaan mättäällä tien wieressä. Silloin kantoi waimo hänet ilman wastusta tupaan ja Ahaswerus makasi niinkuin porsas seuraawaan aamuun.

Se teistä, hywät ystäwät, joka on kuullut eli lukenut pienen näytelmän „Ole hywä köyhille," muistaa kenties wielä, kuinka waikeata köyhälle waimolle on sellaisten lasten hywin kaswattaminen, joita rikkaus ja ylellisyys on ennestään turmellut. Esterin mummolla olikin ensi aikoina täysi työ pienen junkkarin kanssa, joka heti ensi aamuna, kun hän heräsi, tahtoi sokerileipää ja pyysi kullattua piiskaansa hewosia lyödäkseen. Ja kun hän ei saanut mitä tahtoi, rupesi hän huutamaan ja huusi, kunnes hän uudestaan nukkui.

Mutta hän tyyntyi wähitellen. Ahaswerus ei ollut wiipynyt wielä kolmea wiikkoa tuwassa, ennenkuin hän oli unhottanut waunut, hewoset, piiskan, sokerileiwät ja ruman tapansa huutaa; ja kolmen wiikon kuluttua oli hän pieni tottelewainen poika, joka wiihtyi hywästi köyhässä tuwassa.

Siihen auttoi paljon pieni Ester. Hän oli neliwuotias ja Ahaswerus oli wiisi wuotta wanha; he soweltuiwat siis hywin leikkimään toistensa kanssa. Ester kuljetti toweriaan wanhan petäjän luo, jota hän kutsui Wiherikökksi, koska se yksinään oli wehreä koko sydänmaalla sekä talwet että kesät. Lapset toiwat wettä wuorikuninkaan lähteestä ja rakensiwat linnoja ja taloja kiwistä, sillä niitä oli kyllältä. Sitten kantoiwat he palaneita oksia ja puunrunkoja kotiin tuwan luo halkoina käytettäwiksi, ja kun he nokesiwat itsensä, saiwat he itse pestä waatteensa. Tämä rupesi huwittamaan Ahaswerusta yhä enemmän, mitä kauemmin hän oli siellä. Loppupuolella kesää kaswoi siellä ja täällä puolukoita kiwien wälissä, ja syksyllä saiwat lapset nauriita ukolta, joka toi jauhoja. Ja kun sitten tuli

talwi, rakensiwat he lumi-linnoja, ja Ahaswerus oppi wuolemaan jousia, kiskomaan päreitä ja ruokkimaan wuohia — sillä waimolla oli kaksi wuohta, jotka eiwät ensinkään wihastuneet, kun Ahaswerus weti heitä hiljaa parrasta ja sanoi: „Älä puske pukkiseni, älä syssää sarwinesi, niin saat multa sokuria.“

Sitten tuli kewät ja lumi suli epätasaisilta kallioilta, mustilta kannoilta Wiherikön tummilta oksilta, ja wuorikuninkaan lähde alkoi porista kiwien wälissä. Silloin rupesi myös joku wehreä ruoho tulemaan esiin alastomassa erämaassa ja tuuli kuljetti sinne koiwun, haawan ja pihlajan siemeniä, jotka juurtuiwat palaneesen maahan. Lapsista oli nyt paljon wehreämpätä kuin edellisenä kesänä, ja niin olikin. Silloin alkoi taasen uusi leikkiminen, puiden kantaminen, linnojen rakentaminen ja linnan wiereen rakennettiin nawetta, ja Wiherikön käwyt oliwat lehmiä ja lampaita, ja heillä oli säännöllisesti neljä tikkua jalkoina ja kaksi sarwina.

Tuli kesä ja waimo alkoi odottaa takaisin wierasta herraa. Mutta wiikkoja ja kuukausia kului, eikä wieras herra tullutkaan. Kesä loppui, tuli syksy, talwi, kewät, mutta wieras herra jäi tulematta. Toinen wuosi wieri toisensa perään, waimo tuli yhä wanhemmaksi, lapset kaswoiwat suuremmiksi, mutta wieras herra ei palannut. Wihdoin lakkasi waimo tykkänään häntä odottamasta. Onneksi oli hänellä wielä suurin osa hänen kirkkaista kultarahoistaan jäljellä, sillä hän pitkitti kehräämistään ja osti ainoastaan silloin tällöin Ahaswerukselle uusia waatteita. Itse opetti hän lapset raamattua lukemaan ja he kaswoiwat, kuin kaksi tuoresta, kaunista kukkaa erämaassa.

Mutta erämaassa tapahtui näiden wuosien kuluessa suuri muutos. Jumalan siunaus loisti kuin auringon paiste sen ylitse. Missä kaikki ennen oli ollut mustaa, autiota ja häwitettyä, siellä tuli jälleen kaikki wiheriäiseksi, ja pienet puut, jotka tuulen tuomista siemenistä oliwat juurtuneet, kaswoiwat yhä korkeammiksi ja muuttuiwat nuoreksi metsäksi, joka kohosi pienillä yhtä korkeilla latwoilla, niin kauas kuin silmä kantoi. Wanhan Wiherikön ympärys tuli hauskaksi ja miellyttäwäksi. Kun tuuli suhisi hänen tummassa latwassaan, kuultiin hänen lausuwan pienille puille: se on oikein lapset, kaswakaa Jumalan lempeän auringon alla! Kaswakaa suoriksi ja korkeiksi; näyttäkää, että wanhalla waarillanne on kunniata teistä! Sen kuuliwat pienet puut ja kaswoiwat nopeasti ja iloisina; ja linnut alkoiwat laulaa heidän hennoissa latwoissaan.

Silloin rupesiwat Ester ja Ahaswerus koulusille puiden kanssa ja opettamaan heitä lukemaan. He istuiwat raamatun kanssa nuoren metsän keskelle ja tawasiwat metsälle Jumalan pyhää sanaa. Ja metsä kuunteli heitä totisena; se alkoi suhista heidän ympärillään lehtien tuhansilla äänillä, ja mitä enemmän lapset lukiwat, sitä kowemmin suhisi metsä. Tämä huwitti Esteriä ja Ahaswerusta; polwillaan pitiwät he raamattua, ja heidän edessään oli Jumalan toinen suuri kirja luonnossa ja he opettiwat suurta luontoa lukemaan Jumalan sanaa. Ei koskaan ole nähty kauniimpaa koulua. Puut oliwat niin ahkeroita, pienet kukkaset nyökkäsiwät niin iloisina, linnut lauloiwat kauniita wirsiä aamuin ja illoin, wanha Wiherikkö kuun-

teli miettiwäisenä, ja wieläpä nokiset kalliotkin näyttiwät kuuntelewan nutta oppia hartaudella.

Wieras herra ei tullut takaisin. Ahaswerus, joka jo oli iso poika, lähetettiin kaupungin koululun ja hän ei matkustanut mielellään Esterin luota ja rakkaasta erämaastaan; mutta kesäksi tuli hän takaisin. Wuodet wieriwät; Ahaswerus tuli ylioppilaaksi ja kutsui itseään Eräseksi eli Eräkkääksi, koska hän oli kaswatettu erämaassa. Hän oli nyt kahdenkymmenen wanha ja silloin tapahtui jotakin kummallista.

Eräänä kauniina kesäpäiwänä juuri wiistoista wuotta kertomuksemme alusta, tuli wanha herra matkustaen maantiellä muinaisen erämaan läpi, ja katseli ihmetellen ympärilleen, sillä nyt oli kaikki toisin ja paljon kauniimpaa kuin ennen. Nuori wehreä metsä oli kaswanut yli koko seudun ja waiwoin taisi matkustaja huomata mökkiä lehtien wälistä. Hän nousi ja astui wapisewin askelin ja kyseli waimoa joka asui tuwassa.

Hän kohtasi pitkän kauniin tytön; tuo oli Ester, mutta ei hän tuntenut enää häntä. Tämä wei wieraan mummonsa luo, joka nyt hywin wanhana ja harmaana istui tuwan lieden wieressä ja oli melkein sokea wanhuudesta. Wieras alkoi sitten kysellä pientä poikaa, jonka nimi oli Ahaswerus ja oliko tämä wielä elossa. Tätä sanoessaan wapisi hänen äänensä ja hän otti silkkisen nenäliinan lakkaristaan, pyhkiäkseen hikeä otsaltansa.

Waimo ymmärsi, että tämä oli wieras herra, joka oli tullut wiemään hänen rakasta poikaansa, ja alkoi itkeä, niin ettei woinut wastata. Ester itki myöskin,

sillä hän tiesi kuinka asian laita oli, mutta hän wastasi heti, että Ahaswerus tulisi aiwan kohta, hän oli waan mennyt metsään metsästämään. Silloin suuteli wieras herra häntä otsalle ja syleili waimoa ja kiitti heitä kyynelsilmin. Hän oli kauppias ja oli matkustanut kauas wieraisiin maihin, jaa, kauas maan toiselle puolen, ja oli joutunut meriroswojen waltaan, eikä woinut tulla takaisin, ennenkun nyt, kun hän wihdoin oli tullut wapaaksi. Mutta nyt aikoi hän wanhoilla päiwillään asettautua rauhaan suurine rikkauksineen. Wähän aikaa sen jälkeen tuli Ahaswerus metsästämästä, laukku täynnä tetriä ja jänekseä. Ja sen woi ajatella, että silloin nousi ilo ja ihmetys, kun hän niin odottamatta löysi kadotetun isänsä, jota hän ei luullut koskaan näkewänsä enää.

Wieras herra wiipyi kolme päiwää tuwassa, ja siellä neuwoteltiin, mitä nyt tehtäisiin. Ahaswerukselle oli jo tuumansa walmiina ja wähän mietittyään suostui hänen isänsä siihen. Nyt saat kuulla kuinka käwi.

Jo samana kesänä osti wieras herra koko entisen erämaan ja kuljetti sinne useita satoja työmiehiä, jotka alkoiwat särkeä kiwiä, kaiwaa perustuksia ja rakentaa huoneita. Ja wuoden perästä oli siellä suuri kaunis talo, jota hywin woi werrata ruhtinaalliseen howiin, ja ympärillä oli pieniä punaiseksi maalatuita huoneita, joissa ahkerat työmiehet asuiwat waimoineen ja lapsineen. Ja suureen huoneesen muutti ensin wieras herra ja sitten Ahaswerus ja Ester, joista nyt oli tullut herra ja rouwa, mutta muori ei tahtonut muuttaa; hän asui mieluummin wanhassa tuwassaan, ainoastaan sillä eroituksella, että siellä oli nyt kaikki paljo

kauniimpaa, parempaa ja mukawampaa kuin ennen. Ja siellä asuiwat he kaikki hywin onnellisina ja eläwät wielä tänäänkin. Ahaswerus on tosiaan tullut suuren waltakunnan kuninkaaksi, nimittäin koko suuren erämaan, mutta tämä erämaa on nyt muuttunut kukoistawaksi maaksi peltoineen, niittyineen ja kylineen, jotka ilahuttawat matkustajaa, joka niitä katselee. Wanha Wiherikkö seisoo wielä yhtä jöröna, wehreänä ja wakawana kuin hän aina oli, ja hänen juurellaan on wuorikuninkaan lähde, joka nyt on kaunis suihkukaiwo, ja ympärillä on nuori, kaunis metsä, joka on kaswanut Esterin ja Ahaswerukseu kanssa.

Äskettäin ajoin siitä siwuitse ja toiwoin, että olisitte olleet mukana. Nuori istui, niin harmaana, auringon paisteessa wanhan tupansa edustalla ja wieras herra istui ruohopenkillä hänen wieressään, lukien ääneensä raamatusta; Ahaswerus tuli kotia suurelta suolta, joka nyt oli muutettu kauniimmaksi pelloksi, ja Ester istui siellä kahden pienen lapsen kanssa, niin tyynenä ja iloisena huoneen rappusilla. Katsokaa pienet lapset, lausui hän, tässä on se iso metsä, joka me ennen lapsuudessamme opetimme lukemaan Jumalan sanaa. Jumalan suuri kirja on awattu meille kesän wiheriäisyydessä; Hänen pyhä sanansa ei ole kirjoitettu ainoastaan raamatun lehdille, waan myös puiden lehtiin, lähteen kirkkaasen weteen, lammin pieniin lainei-siin ja taiwaan kiitäwiin pilwiin. Katso, nyt kumartaa ja suhisee nuori metsä taas aamutuulessa. Ymmärrätkö sen tarkoitusta? Se kiittää ja ylistää Jumalaa.

Mikä metsässä on kaikista kauniinta.

Niin, sen saat uskoa, että aamu oli kaunis ja warhainen oli myös; enpä luule, että kello oli enempi kuin wiisi, sillä aurinko oli wielä alhaalla ja koiwujen warjot oliwat niin pitkät heinikossa. Isä ja äiti eiwät sallineet meidän kauan maata aamusilla ja oli wielä wanha kalastaja, joka aina huusi kello neljän aikana kamarimme ikkunan edustalla: „ylös reiwaamaan ylös reiwaamaan,“ sanoi hän, kuin merimiehet huutawat toisillensa kun yöllä tuulee, ja niin me nousimme nopeasti sängystä kuin nuoli sinkoaa jousipyssystä ja alussa kyllä tuntui waikealta, mutta wiimein me ymmärsimme todeksi mitä wanhat ihmiset sanoiwat että: „aamuhetki kultaa suuhun kantaa.“ No niin, sittepä pitääkin mennä koreasti lewolle jo kello yhdeksän aikaan illalla.

Usein olen ajatellut, ettei ollenkaan pitäisi makaaman noina kauniina ihanoina waloisina kesäöinä, jotka loistawat walosta kun kaste päilyy nurmella ja linnut laulelewat. Sehän on monen tunnin makaamista ihanimmasta ajasta koko elämässänsä. Mutta niin se nyt kerran on, eikä sitä saa muutetuksi. Maata jokaisen täytyy. Preussin kuningas toinen Freedrikki oli hywin ahkera mies ja häntä harmitti, että hänen

piti makaaman kolmannen tai neljännen osan elämästänsä. Sentähden hän kerran päätti wierautua sellaisesta wahingollisesta pahasta tawasta. Ensimmäisen yön hän teki työtä ja se kyllä käwi päinsä. Toisena yönä hän myöskin teki työtä, makaamatta wähääkään ja nyt hän luuli toimittaneensa jotakin warsin merkillistä. Mutta mitenkäs käwikään? Kun hän sen jälkeisenä päiwänä istui suuren hallituspöytänsä ääressä ja waltakunnan korkeimmat wirkamiehet alkoiwat puhua tärkeistä asioista, huomasiwat he, että kuningas alkoi nyökkäellä — — ja siihen hän nukkui istuen kuninkaallisessa arwokkaisuudessaan.

Sentähden minä arwelen, että meidän pitää tehdä niinkuin luonto tahtoo. Ja onpa uni tosiaankin kallis lahja wäsyneelle, sairaalle ja surewaiselle; mutta ei sen wuoksi saa laiskotella kauniina aamuna waan täytyy ajatella, että wanha kalastaja seisoo ikkunan ulkopuolella huutamassa „ylös reiwaamaan! ylös reiwaamaan!"

Mutta minun piti kertoman miten oli aamulla metsässä. Niin, siellä oli wiheriäistä ja raitista ja hywin ihanaa. Siellä oli paljon monellaisia puita aina pilwiin ulottuwasta hongasta alkaen, joka wielä kerran tuumasi tulla mastopuuksi, pieneen nystyräiseen katajaan saakka, joka lohdutteli itseään sillä, että hänkin woisi tulla puuksi kun hänet karsittaisiin ja sidottaisiin paaluun; mutta siitäpä minä en pidä lukua, sanoi hän, minusta on hauskempi olla omassa wapaudessani. Ajatteleppas, jos olisin puu, niin eiwät lapset ulottuisi minuun kun he tulewat katajan

hawuja riipimään lewittääksensä niitä tuwan lattialle sunnuntaiaamuina!

No sehän onkin ainoa, minkä taidat tässä maailmassa, sanoi kuusi, joka niin ylpeänä seisoi hänen rinnallansa. Sinä olet ihan omiasi tallattawaksi, pikku raukka, saneli kuusi.

No mitäpä siitä? sanoi katajapensas; johan siinäkin on paljon, että ilahutan ihmisiä tuoreella tuoksullani metsästä. Sitäpaitse minä kelpaan hyttyisten sawuuttamiseen ja kelpaanhan minä jouseksi poikien piilipyssyihin, ja keitetäänpä minun marjoistani keitewettä ja niistä walmistetaan myöskin siirappia ja sitte wielä — — —

Ole nyt jo waiti, sanoi pihlaja, sillä sehän kuuluu hirweän itserakkaalta, kun tuolla tawoin luettelee omia ansioitansa. Olisi maar minun hauska tietää, kuka täällä metsässä on kaunein. Mitäs siihen sanot? ja samalla rawisteli pihlaja somasti tuuheita walkoisia oksiansa, sillä se oli paraillaan täydessä kukassa kun nyt oli sydänkesä.

No niin, on maar sekin kysymys! huusi tuomi, sillä se oli niin walkoisena kuin jos se wastikään olisi ollut lumisilla; se kukki myöskin. Miettikäämme tarkoin, kuka meistä mahtaa olla kaunein, sanoi hän. Ja samalla sen lumiwalkoisista kukista lewisi mitä ihanin tuoksu.

Koiwun mielestä tämä oli warsin ymmärtäwäisesti puhuttu, sillä se oli sykertänyt pitkät wehreät hiuksensa kähäriksi ja heilutteli nyt kiharia hiussuortuwiansa hiljaisessa aamutuulessa. Minä olen warmaan kauniin, arweli hän salaa itsekseen.

Mutta leppä, joka seisoi järwen rannalla, katseli lakkaamatta kuwaansa wedessä ja arweli olewansa niin sinertäwän wehreä ja wiehättäwä, ettei kukaan woinut olla häntä kauniimpi. Sentähden sekin nyökkäsi päätään ja sanoi: niin, olipa siinä tosiaankin arweluttawa kysymys!

Haapa seisoi hänen wieressään ja wapisi kauhistuksesta, että joku woisi olla sitä kauniimpi. Aina se haaparaukka wapisi, sillä waikka se oli korkea ja iso, niin sillä oli pelkuri sydän ja hauraat oksat. Lehmus nyökkäsi; se ei myöskään ajatellut huonoa itsestään. Halawa ja pajupensas seisoiwat siinä wieressä, mutta oliwat ääneti, sillä heillä oli omat ajatuksensa.

Meidän pitäisi kysyä kukkasilta sanoi waahtera, joka lewitti wiileän ja tuuhean lehtiwarjonsa yli mättäiden, joissa kaswoi wuokkoja ja muuramen kukkia.

Sitä ei ollenkaan tarwita, intti petäjä äreästi. Ollaksensa kaunis täytyy olla suuri ja wahwa. Katsokaa minua; enkö minä ole komean näköinen? Kun minä rawistelen itseäni, niin pudotan tuhansia neulasia maahan; ja muurahaiset poimiwat ne käyttääksensä niitä keihäinä kun he marssiwat sotaan. Olen maar minä komea wesa, sitä en luule kenenkään woiwan kieltää. Ja sitte hän julmisti itsensä saadaksensa toiset peljästymään.

Tammi seisoi hywin tyynenä kuunnellen pakinaa. Tyhmää on tuomita omassa asiassa, arweli hän. Minä olen warma siitä, että jokainen teistä arwelee itseänsä kaikista kauniimmaksi. Kysykäämmepä siis peipposelta, joka on tuolla koiwun latwassa. Hän ei

pidä kenenkään puolta; hän woi parhaiten sanoa kuka metsässä on kauniin.

Siihen suostuttiin ja peipposen mieltä kysyttiin. Mutta tämä arweli ja mietti kauan eikä tahtonut wisertää suoraa totuutta.

Silloin tuli metsään kaksi pientä lasta, poika ja tyttö, jotka asuiwat pienessä tuwassa. Kun he meniwät ulos warhain kauniina kesäaamuna, paniwat he kätensä ristiin ja sanoiwat: „Hywä Jumala, kuinka sinun metsäsi on kaunis! Hywä Jumala, kuinka sinun maailmasi on ihana! Hywä Jumala, anna meidän pienten köyhäin lasten kaswaa sinun wiisaudessasi ja todistaa sinun woimastasi ja kiittää sinun armoasi kaikkina ikäpäiwinämme!"

Kun puut metsässä kuuliwat lasten rukouksen, jäiwät ne ihmettelystä ja liikutuksesta äänettömiksi; niiden humina waikeni hiljaiseksi kuiskauksesksi ja woitiin helposti kuulla peipposen liwerrykset kun se lauleli koiwun latwassa:

Kaunis, kaunis on wiheriäinen metsäni, ja koko Jumalan luonto on kaikki kaunista. Mutta minä sanon teille, te puut, jotka kyselette mikä on kauniinta metsässä, että kaikesta kauniista ja ihanasta, minkä Jumala on antanut kaswaa tälle seudulle, ei ole mitään niin rakastettawaa ja hywää eikä wiattoman suloista kuin nuo kaksi lasta, jotka ylistäwät Jumalan hywyyttä kirkkaana kesäaamuna. Sillä kauneus ja woima ja wiisaus ja suuruus, se on kaikkityyni tyhjää, jollei siinä ole nöyrää sydäntä, joka unhottaa itsensä antaaksensa kaiken kunnian ainoastaan Jumalalle. Katsokaa, puut ojentawat käsiwartensa taiwasta

kohti, kukat saawat wärinsä auringolta ja lintuset laulelewat luonnon ylistyswirttä. Sillä sama ikuinen henki elää ja puhun meissä kaikissa. Me kaswamme kaikki Jumalan armosta kirkkaassa päiwän paisteessa; mutta lasten rukous Jumalan tykö on parempi kuin lintujen laulu ja puiden wihannuus ja kukkaisten tuoksu. Jumala siunatkoon teitä pienet lapset; Jumala siunatkoon teitä, pienet kukkaiset elämän suuressa metsässä ja antakoon teidän kaswaa wiisaudessa ja armossa ijankaikkisesti!

Walkowuokko.

Puistossa oli kerran walkowuokko. Se ei ollut waaleampi eikä rumempi kuin muutkaan wuokot, ja koska kaikki wuokot owat kauniit kewäällä, niin se oli kaunis ja walkoinen kuin kaikki muutkin. Lieneeköhän ollut hiukan kauniimpi? Sitä minä en tiedä.

Missä kukkia kaswaa, siellä perhoja lentelee: missäpä ne muualla lentelisiwät? Sehän on wanha juttu: siitä on niin paljon lauluja, että niistä saisi kylläksensä.

Apollo oli suurimman perhosen nimi. Sillä oli walkoset siiwet ja keltaset silmäkkeet siiwissä. Perhoset owat, niinkuin jokainen tietää, jotenkin turhamielisiä; ne koristelewat itsensä mielellään kaikellaisilla koreuksilla. Ei se heidän syynsä ole, että ne owat niin koreat; eiwätpä ne ole teettäneet waatteitansa räätälin työnä. Niin se asia on, eikä se siitä muutu.

Eräänä päiwänä tuli Apollo walkowuokon luo ja sanoi sille: rakastatko minua, niin minä rakastan sinua?

Kyllä minä sinua rakastan, sanoi wuokko, sillä se piti tosiaan perhosta eikä ymmärtänyt kursastella.

Onko se oikein warma asia? sanoi perhonen. On, kuinkas muutoin? wastasi walkowuokko.

Hywä on, sanoi perhonen, ja sitte se imi kaiken meden wuokon kukasta. Perhoset pitäwät paljon medestä, mutta ne eiwät osaa säästää niinkuin mehiläiset. Niin oli sen asian laita, ja sitte Apollo lensi tiehensä.

Kyllä hän tulee takaisin, ajatteli walkowuokko. Mutta siinä se pettyi, sillä Apollo jäi tulematta; sillä oli muita muistettawia.

Eräänä päiwänä se sattui kuitenkin liitelemään toisen kukan ympärillä aiwan lähellä. Nyt minun täytyy pitää waralta, arweli walkowuokko. Ja sitte se kohotti wähän lakastunutta kukkaansa ja huusi niin lujasti kuin wuokko woipi huutaa: rakastatko minua, niin minä rakastan sinua?

En, en ollenkaan, wastasi perhonen. Se ei ollenkaan sitä ujostellut.

Mutta minä rakastan sinua, sanoi wuokko.

Se woi kyllä olla mahdollista, sanoi perhonen ja sitte se taas lensi tiehensä. Nyt se jäi wielä kauemmaksi aikaa pois. Siinä seisoi wuokko yksinänsä heinikossa ikäwystyen aikojansa ja alkoi wiimein lakastua.

Wihdoinkin tuli Apollo jälleen sattumalta sinne wielä koreampana kuin ennen ja walkowuokko kysyi taas: rakastatko minua?

En, en pikkuistakaan, wastasi perhonen.

Mutta rakastanhan minä sinua, sanoi wuokko.

Niin, mitä se minuun tulee? sanoi perhonen. Sehän on sama wanha juttu, jonka olen kuullut jo sata kertaa ennen. — samalla lensi se taas matkoihinsa.

Kuuleppas walkowuokko, sanoi nystyräinen katajapensas, joka oli lähellä; sopiiko tuolla tawoin puhua sydämmensä tunteista? Pitää olla nenäkäs, (jos sulla nenää lieneekään). Jos sulle kuka tiuskaisee, niin tiuskaise takaisin ja kun sinua ylenkatsotaan, niin näytä mikä sinä olet. Katso minua waan; uskaltakootpa waan warpuset tehdä minusta pilkkaa! Ei, walkowuokko, jokaisella pitää olla kunniantunto: ei nyt enää ole tapana palkita ylenkatsetta rakkaudella.

Mutta minä en woi sitä auttaa, wastasi wuokko. Täytyyhän minun häntä rakastaa niin kauan kun elän.

Sinä olet sieni, sanoi katajapensas, ja se oli pahin minkä se tiesi, sillä sienillä on huononpuoleinen maine ja katajapensas oli isosti ylpeissään suuresta maailman tuntemisestansa.

Aurinko paahtoi kuumasti ja walkowuokko tuli tunti tunnilta yhä walkoisemmaksi ja waaleammaksi Silloin tuli poikia leikittelemään puistoon. Yhdellä heistä oli haawi perhoisten pyytämistä warten ja sitte hän älysi korean Apollon. Tuo on kaunis pistää neulaan hyönteislaatikkoon, sanoi poika ja sitte hän juoksi täyttä wauhtia nurmikon yli.

Nytkös Apollolle tuli hätä. Woi kuinka se lensi lentämistänsä pakoon! Hui, haawia heilutettiin ilmassa ja se löi häntä siipeen, niin että hän putosi suin päin heinikkoon ihan wuokon wiereen.

Tässä se lensi, sanoi poika ja kumartui perhoista etsimään. Mutta kun hän ei sitä löytänyt, niin hän juoksi matkoihinsa muita perhosia ajelemaan.

Eipä ollutkaan helppo löytää Apolloa, sillä wuokko oli kätkenyt hänen lehtiensä alle: siellä oli hywä piilopaikka. Mutta wuokon oma warsi oli astuttu poikki ja nyt se oli poikki muun heinän seassa.

Hywäpä oli kun pääsin pakoon, sanoi Apollo ja kömpi jälleen ylös tiheiden lehtien alta.

Rakastatko minua? sanoi wuokko kuihtuen katkaistuine runkoinensa.

Wai sinäkö se olettin? sanoi perhonen. Ajattelepas kuinka minun silmäkkeeni owat pahasti tahrautuneet! En tosiaankaan tiedä kuinka woin enää näyttäytyä hienommissa seuroissa.

Rakastatko minua? sanoi taas wuokko kuolemaisillaan.

Woi kuinka takkini liepeet owatkaan pölyssä, wirkkoi jälleen Apollo. Ystäwäiseni, onko sulla kukassasi kastepisaraa, niin lainaa minulle wähän pesuwettä; olenhan minä likainen kuin myyrä!

Rakastatko minua? sanoi wuokko wielä kolmannen kerran.

Hywä ystäwä, joudanko minä sellaisia turhia asioita miettimään? wastasi perhonen. Niin, johan minä sen arwasin: rintamukseni on aiwan kurtussa! Mitä minusta nyt sanotaan ruusujen howissa?

Mutta minä rakastan sinua! sanoi wuokko ja sitte se kuoli, sillä kaikki lehdet warisiwat sen kukasta.

Katsos waan tuota raukkaa! sanoi perhonen, sillä se ei ollut häjynsisuinen waan kewytmielinen niinkuin kaikki toisetkin. No nyt en minä saa mitään pesuwettä ennenkun kaste lankee maahan iltapäiwällä. Woi kuinka minä olen onneton perhonen. Pukuni on turmiolla,

rintamukseni rutussa ja silmäkkeeni owat sen näköiset kuin wanhat waskirahat. Mikä hirweä tapaus! Siitä warmaan syntyy hirweä melu maailmassa, minua rupeawat kaikki säälimään ja onhan sillä edes jotakin woitettu. Tuleehan minusta edes hywin hupaisa olento. Mitähän minusta nyt sanottanee ruusutarhoissa?

Tämän sanottuaan lensi Apollo taas matkaansa. Mutta hän ei ollut päässyt kauaksi, ennenkun hän joutui warpusen ahdistettawaksi, joka kauan oli lähimmäisen aidan harjalla wäjynyt häntä. Nauskis, niin sieppasi warpunen korean Apollon kiinni ja söi hänet suuhunsa yhtenä suupalana kaikkine hupaisuuksinensa.

Katajapensas näki kaiken tämän ja sillä oli omat mietteensä. Siinä wika oli, sanoi se, että walkowuokko oli liian wähän ylpeä puolestansa. Jokaisen täytyy pitää puoliansa ja tiuskaista takaisin, niin täällä maailmassa saa oikean arwon ja kunnioituksen. Niinkuin esimerkiksi minä.

Mutta eipä kaikki ajatelleet samalla tawalla kuin hän. Kun iltatuuli humisi yli pitkän heinikon, niin kulki wielä kauan kuiskailewa kertomus toisten wuokkojen kesken. Ne sanoiwat toisillensa: rakastatko minua, niin minä rakastan sinua. Ja sitte ne jälleen sanoiwat: jos et minua enää rakastaisikaan, niin rakastan minä sinua kuitenkin.

Tämä oli hywin wanha ja tawallinen juttu, mutta wuokot arweliwat, että sen taisi warsin hywin kertoa wieläkin kerran.

Elisa.

Oli kerran lapsi pyhässä maassa, sillä seudulla, jota sanotaan Galileaksi, jossa itse Jesus oli asunut lapsuutensa aikana.

Lapsi oli pieni, mutta ei kukaan tietänyt kuinka wanha se oli, kenties kolme tai neljä wuotta. Ei kukaan tiedä oliko se poika wai tyttö, eikä kukaan myöskään tiedä lapsen nimeä. Mutta uskokaamme, että sen nimi oli Elisa, joka merkitsee Jumalan autuus. Sillä warmaan oli tämä lapsi autuas Jumalan lapsi jo maan päällä ja wielä enemmin taiwaassa.

Elisa oli köyhä lapsi, jolla ei ollut koreita waatteita, eikä ollut milloinkaan kastanut wehnäleipää maitoon eikä huutanut saadaksensa rusinoita, torttuja tai piparkakkuja. Elisa oli nöyrä lapsi, joka ei milloinkaan pitänyt itseänsä muita parempana eikä wiisaampana. Elisa ajatteli aina: minä olen pieni lapsiraukka, jolla on paljon wirheitä enkä minä tiedä mitään; miksi minä olisin itserakas ja pahoittaisin Jumalan mielen? Elisa oli myöskin tottelewainen lapsi, joka mielellänsä meni mihin Wapahtajamme käski; ja warmaan oli Elisa kuulijainen isälle ja äidille, muutoin ei olisi koskaan tapahtunut mitä nyt tapahtui.

Eräänä päiwänä kulki Herramme ja Wapahtajamme tietä myöten Kapernaumin ulkopuolella. Silloin

tuliwat hänen opetuslapsensa hänen luoksensa ja oliwat wielä niin ymmärtämättömät, että he keskenänsä riiteliwät siitä, kuka olisi suurempi ja parempi kuin toiset Jumalan waltakunnassa. Sentähden he tuliwat kysymään Jesukselta: „Mestari, sano meille, kuka on suurin taiwaan waltakunnassa?"

Silloin Jesus otti lapsen ja asetti sen heidän keskellensä. Ja kun hän oli ottanut sen syliinsä, sanoi hän heille: „Totisesti sanon minä teille, jollette käänny ja tule niinkuin lapset, niin ette suinkaan tule sisälle taiwaan waltakuntaan. Sentähden joka itsensä alentaa niinkuin tämä lapsi, se on suurin taiwaan waltakunnassa."

Sehän oli warsin kummallisesti sanottu pienestä lapsesta. Kuka kuningas tai keisari koko awarassa maailmassa on milloinkaan päässyt niin suureen kunniaan ja herrauteen, että Jesus itse sanoisi hänestä: Katso, tuollainen on se, joka on suurin taiwaan waltakunnassa! Kaikista wiisain, paras ja pyhin ihminen ei koskaan ansaitsisi sellaista armoa; mutta Herramme ja Wapahtajamme walitsi siihen pienen köyhän lapsen. Miksi hän teki niin? Miksi hän kohotti tämän lapsen ei ainoastaan rikkaimpien ja mahtawimpien waan myöskin wiisaimpien ja pyhimpienkin ihmisten yli?

Niin, sen hän sanoo meille itse: koska tämä lapsi oli niin erinomaisen nöyräsydämminen, koska se itse tiesi olewansa niin köyhä ja tietämätön ja täynnä wirheitä hywän ja täydellisen Jumalan edessä ja koska se ei ollenkaan ajatellut omaa kiitosta, waan kiitollisella sydämmellä wastaanotti Jumalan armon suurena ja

ansaitsemattomana lahjana. Juuri sen wuoksi otti Jesus lapsen taiwaalliseen syliinsä ja lapsi oli onnellinen ajassa ja ijankaikkisuudessa.

Kuka tietää? Kenties Elisalla ei ollut isää eikä äitiä, weljeä eikä sisarta, ei leipää syödäksensä, ei sänkyä maataksensa eikä kotoa eikä waatteita kun aurinko paahtoi kuumasti ja kun tuuli ja satoi ulkona tiellä. Kenties kulki kowasydämmisiä ihmisiä ja turmeltuneita lapsia ohitse tietä myöten ja katseliwat ylenkatseella pientä Elisaa. Mutta Elisa oli onnellinen, Elisa oli rikas: hywä Herramme Jesus oli ottanut Elisan syliinsä ja Elisa tuli siitä waan nöyremmäksi. Elisa ajatteli: kuinka erinomaisen hywä meidän Herramme ja Wapahtajamme onkaan, enkä minä köyhä lapsi ole milloinkaan ansainnutkaan niin suurta hywyyttä!

Katso, sellaiset owat suurimmat taiwaan waltakunnassa. Joka kerran kun luulet olewasi parempi ja wiisaampi kuin muut, niin ajattele pientä Elisaa, joka piti itseänsä kaikista pienimpänä ja köyhimpinä ja tietämättömimpänä lapsena koko awarassa maailmassa ja hän pääsi kuitenkin Jesuksen syliin ja sai lewätä hänen suloista, pyhää ja wiatonta sydäntänsä wastaan. Siellä sinäkin tahtoisit olla mielelläsi; ja jollei se tapahdu maan päällä, niin se woi tapahtua taiwaassa. Ole waan nöyrä niinkuin pieni Elisa oli.

Kenties olet myöskin lukenut kuinka äidit pyhässä maassa kerran weiwät lapsensa Jesuksen luo, että hän laskisi kätensä heidän päällensä ja rukoilisi. Mutta opetuslapset arweliwat, että tämä olisi waiwaloista heidän mestarillensa ja tahtoiwat estää lapsia tulemasta hänen luoksensa.

Silloin Jesus sanoi: „Sallikaa lasten tulla minun tyköni, älkääkä kieltäkö heitä; sillä sellaisten on taiwaan waltakunta."

Ja hän otti heidät syliinsä, laski kätensä heidän päällensä ja siunasi heitä.

Katso, silloin olisit sinä warmaan tahtonut olla yhtenä näiden lasten joukossa, että hywä Herramme ja Wapahtajamme olisi laskenut kätensä sinun päällesi ja rukoillut sinun kanssasi ja siunannut sinua. Mutta sen hän tekee wieläkin, hän tekee niin näkymättömänä joka päiwä kun waan tulet hänen luoksensa niin nöyränä sydämmesi sywyydestä kuin pieni Elisa oli. Sinä et näe hänen käsiänsä, etkä kuule hänen ääntänsä, mutta sinä tunnet, että hän kantaa sinua pyhässä sylissänsä ja laskee kätensä päällesi ja siunaa sinua. Silloin sinun pitää sanoa niinkuin pieni Elisa sanoi: oi kuinka hywä meidän Herramme Jesus on minua köyhää lasta kohtaan!

Wapahtajan opetuslapset oliwat hywiä ja hurskaita ihmisiä, jotka eiwät suinkaan tarkoittaneet lapsille mitään pahaa. He waan ajatteliwat itsekseensä: lapset eiwät ymmärrä mitään, ne owat waan muiden tiellä ja häiritsewät mestariamme.

Mutta Jesus tiesi enemmän kuin opetuslapset. Hän tiesi Jumalan waltakunnan olewan sellaisen, ettei meidän ymmärryksemme sitä käsitä; waan Jumalan waltakunta on sisällinen ihmisen rakkaudessa ja uskossa. Pienet lapset ymmärsiwät niin wähän maailmassa: tuskinpa he osasiwat lukea kahteenkymmeneenkään. Mutta he ymmärsiwät sen, mikä oli parempi: he ymmärsiwät, että Jesus rakasti heitä ja he rakastiwat

häntä takaisin niin sydämmellisesti. He ihastuiwat niin suuresti kun Jesus katsoi heihin kauniilla hywillä silmillänsä: oli niinkuin taiwaan Jumala itse olisi katsonut heihin ja niin kaiketi olikin. Kun he kuuliwat hänen lempeän äänensä, niin he aiwan hywin tiesiwät, waikkei kukaan ollut heitä opettanut, että mitä hän puhui, se oli Jumalan omaa sanaa, täynnä armoa ja ikuista totuutta. Ei kukaan pienistä lapsista kysynyt Jesukselta niinkuin wanhemmilla ihmisillä oli tapana kysellä: kuka sinä olet? mistä sinä tulet? kuka sinun lähetti? Kun Jesus sanoi: „minä olen tie, totuus ja elämä, joka uskoo minun päälleni, hän elää waikka hän kuolisikin!" — silloin lapset wetäytyiwät lähemmäksi häntä ja ajatteliwat waan itseksensä: niin, niin, Herra Jesus! Ja kun he kuuliwat hänen sanowan: „sellaisten on taiwaan waltakunta," — silloin he taas ajatteliwat: niin, niin, Herra Jesus!

He eiwät ajatelleet itseään; he uskoiwat aiwan warmasti, että Jesus oli Jumalan poika ja maailman Wapahtaja ja että hänen sanansa oli ikuisen elämän sana. Sitä luulisi hywin helpoksi uskoa ja kuitenkin siinä on paljon enempi kuin monet oppineet ja wiisaat tietäwät. Usko se waan täydestä sydämmestäsi, niin sinulla on kaikki mitä tarwitset ollaksesi Jumalan waltakunnan oma.

Mutta monet muutoin hywät ihmiset tekewät niinkuin opetuslapset tekiwät ja estäwät lapsia tulemasta Wapahtajansa Jesuksen tykö. He ajattelewat: mitä lapset ymmärtäwät? antaa heidän ensin tulla wähän wanhemmiksi ja lukea katekismusta.

Katso, silloin sanoo Jesus wielä tänäkin päiwänä raamatun sanoilla: „sallikaa lasten tulla minun tyköni, älkäätä estäkö heitä, sillä sellaisten on Jumalan waltakunta!" — Ja niin onkin. Jumalaa Wapahtajaasi pitää sinun rakastaman siitä saakka kuin osaat lausua hänen nimeänsä, wieläpä siitä asti kuin tulit maailmaan. Ei pieni lapsi tiedä minkätähden pappi kasteessa panee wettä hänen päähänsä ja kuitenkin se jo kuulun Jumalan waltakuntaan.

Kun tulet isoksi, niin monet syntiset ajatukset tulewat niin helposti sydämmeesi. Silloin on hywä, että Jesus on ollut lapsuutesi ystäwä sillä lapsuuden ystäwiänsä ei milloinkaan unhoita.

Tapahtuupa myöskin usein, että Jesus ottaa lapset pois maasta kun ne wielä owat pienenä. Silloin hän ottaa heidät taiwaalliseen syliinsä ja he saawat nojautua hänen pyhää sydäntänsä wastaan ikuisesti. Onnelliset pienet lapset! Pitäisihän meidän siitä iloitseman, eikä sureman, meidän, jotka jäämme jäljelle. Mutta woi! eipä olekkaan niin helppoa kuin luulisi, antaa ilonsa Jesukselle. Silloin tuntuu usein kuin sydämmemme olisi pakahtumaisillaan. Mutta meidän ei pitäisi katsoa alas mustaan hautaan, pikemmin pitäisi meidän katsoa ylös Jumalan kirkasta taiwasta kohti. Miksi tekisimme niinkuin opetuslapset ja estäisimme lapsia tulemasta Jesuksen syliin?

Mutta muistakaamme pientä Elisaa. Olisipa ihmeellistä jos saisi nähdä sen lapsen. Me kysyisimme: Elisa, sano meille, kuinka tuntui kun Wapahtaja nosti sinut syliinsä?

Ja silloin Elisa wastaisi: Etkö sinä sitä tiedä? Eikö Jesus ottanut sinuakin syliinsä, kun sinä olit pienenä tässä maailmassa?

Ei, Elisa, sanoisimme me. Siitä on kauan aikaa kun Jesus asui ihmisten seassa.

Silloin Elisa hymyilisi enkelin tawalla ja sanoisi: Etkö tiedä, että hywä Herramme ja Wapahtajamme sanoi: „missä kaksi tahi kolme teistä kokoontuwat minun nimeeni, siellä minä olen teidän keskellänne!" — Niin hän käwelee näkymättömänä wielä tänäkin päiwänä ihmisten kesken ja puhun heille pyhässä sanassansa ja tarjoaa heille awoimen sylinsä. Ja pienille lapsille sanoo hän wieläkin joka päiwä: tule luokseni! Tule Jumalan waltakuntaan!

Niin; me tulemme, Herra Jesus, me tulemme niin mielellämme, kun sinä meitä tahdot!

Unda Marinan hopeninen malja.

Ulpukka, joka kaswoi Pähkinälahdessa, kertoi seuraawan tarinan:

Oli kerran tyttö, nimeltä Pikku Liisa. Hänen isänsä ja äitinsä oliwat kuolleet ja hän asui sokean isoisänsä kanssa rappeutuneessa mökissä Niittusaarella Hirwisalon ulkopuolella Tammisaaren saaristossa. Jumala yksin tiennee mistä he saiwat elatuksensa talwen pitkään. Kyllähän isoisä kutoi nuottaa maksun edestä ja Pikku Liisa teki wispilöitä, joita hän möi kaupungissa, mutta se tulo ei pitkälle riittänyt, eiwätkä he kuitenkaan kärsineet hätää, sillä he luottiwat Jumalaan joka on isä köyhille ja rikkaille.

Heillä oli wähäinen ruuhi ja neljä werkkoa ja niillä he meniwät kesällä kalastamaan. Mutta kun mansikat alkoiwat kypsyä mäen rinteillä, niin ukko jäi istumaan wenheesen onkinensa ja Pikku Liisa meni metsään marjoja poimimaan. Eräänä päiwänä aurinko paistoi helteisesti ja he soutiwat Hirwisalon ulkopuoleiselle rannalle aukean meren puolelle. Isoisälle tuli jano. „Pikku Liisaseni," sanoi hän, „ota sawiastia ja tuo minulle wettä jostakin lähteestä, sillä minä en woi juoda meriwettä, kun se on niin suolaista."

„Kyllä, kyllä," sanoi Liisa, joka aina oli sukkela ja tottelewainen, ja sitte hän otti astian ja hyppäsi maalle.

Tämä oli warsin autiota ja epätasaista seutua, jossa oli pelkkiä wuoria ja synkkää metsää. Pikku Liisa juoksi yli wuorien ja laaksojen kunnes hän oli ihan palawissaan ja punaisena eikä löytänyt mitään lähdettä, sillä kesä oli kuiwa ja wesi oli kuiwanut pois. Wiimein hän wäsyi ja astui hiljemmin. Hänen käwellessään rupesi hän ajattelemaan niin kummallisia ajatuksia, joita hän ei ollut koskaan ennen ajatellut. Hänen mielestään nuo korkeat puut katseliwat alas häneen niin kummallisesti ja hän tunsi olewansa niin yksin, ihan yksin koko awarassa maailmassa.

Silloin rapisi jotakin puun oksissa hänen yläpuolellansa ja hän kuuli winkuwan äänen, joka sanoi hänelle: „Kuinka sinä käyt niin yksinäsi Pikku Liisa, ja missä sinun on oma armaasi?"

Pikku Liisa katsoi ylöspäin eikä nähnyt muuta kuin pyyn, joka istui kiikkuen wanhan koiwun oksalla. Silloin hän peljästyi ja alkoi juosta mutta kompastui samalla puun kantoa wastaan ja — roiskis, siinä oli hänen sawiastiansa kahtenakymmenenä kappaleena. Hywästi nyt, kuppiseni!

No niin oli. Nyt isoisä yksinänsä odotti wenheessä ja millä woisi Liisa tuoda wettä hänen janonsa sammuttamiseksi?

Liisa istui kannon päähän ja alkoi itkeä. Silloin hän taas kuuli toisen äänen, joka kuherteli puiden wälissä: „Kuinka käyt niin yksinäsi Pikku Liisa, ja missä on sinun armaasi?"

Liisa katseli ympärillensä eikä huomannut ketään muita kuin orawan, joka ujosti pilkisteli tuuhean kuusen oksien wälitse. Se häntä suututti. Mitä se orawaan kuului, jos hän käwi yksin metsässä? Liisa käänsi sille selkänsä ja kulki toisaanne päin.

Mutta hän ei ollut kulkenut pitkältä ennenkun hän kolmannen kerran kuuli saman kysymyksen: „Kuinka käyt niin yksinäsi, Pikku Liisa, ja missä on armaasi?" — Nyt tämän kysymyksen kysyi kaunis tuntematon kultasiipinen lintu, joka lensi ylös sinertäwälle taiwaalle.

„Mitä tyhmää puhetta se nyt on?" sanoi Liisa. „Isoisä istuu runhessa ja odottaa wettä juodaksensa ja minä olen rikkonut meidän ainoan maljamme."

„Niin, mutta missä on armaasi?" kysyi lintu siniseltä taiwaanlaelta.

„No sepä wasta on oikein tyhmä pökköpää!" sanoi Liisa. „Etkö tiedä, että pidän isoisästäni enemmän kuin kestään muusta maailmassa? Ja kuitenkin kysyt minun armastani."

Pikku Liisan mielestä sellaiset kysymykset oliwat warsin turhia ja sitte hän taas meni rantaan isoisän luo. Mutta saiko hän olla rauhassa? Wieläkö mitä! Nyt rupesiwat kaikki puut, pensaat ja kiwet elämään hänen ympärillänsä. Yksin kannotkin saiwat äänen ja puolukan warret ratisiwat hänen jalkojensa alla ja harmaat sammaliset kalliot hänen allansa huokailiwat: „Pikku Liisa, Pikku Liisa, missä on sinun armaasi?"

Liisan mielestä tämä oli liian paljon. Hän lähti juoksemaan sen kun jaksoi ja huusi harmissaan ympä-

rillensä: „Kuuleppas tuota tyhmää metsää! kuules noita hassuja kallioita! Tulilulilun ohoi!“

Wiimeinkin hän tuli isoisän luo wenheelle. „Woi woi,“ walitti hän, „nyt minulta särkyi meidän kuppimme eikä minulla olekkaan wettä isoisälle!“

„No niinhän se käy,“ mutisi ukko, „niinhän käy kun lähettää lapset kylälle. Mutta rakas tyttöseni, missä olet wiipynyt niin kauan?“

Pikku Liisa kertoi mitä hän oli kuullut metsässä. „Älä pidä siitä lukua,“ sanoi isoisä; „se on waan sipisemistä ja sopisemista puissa kun oksat sattuwat toisiinsa ja se merkitsee, että huomenna saamme sadetta. Sinun armaasi, mitä tyhmää puhetta se on?“

„Niin, mutta on minulla sentään yksi,“ sanoi Liisa „Kissa sinulla on!“

„Se on sitte toinen, isoisä. Sillä sinä olet toinen.“

„No olkoonpa niinkin. Mutta ota nyt meidän pieni tyhjä woipyttymme ja mene wieläkin hakemaan mulle wähän wettä, sillä minä olen hirweän janoissani.“

Pikku Liisa otti woipytyn ja alkoi taas waeltaa metsässä ja siellä oli niin äänetöntä ja hiljaista, että se oli melkein liian hiljaista. Jospa edes kuulisin wiheriäwarpusen wisertäwän, ajatteli Pikku Liisa itsekseen. Mutta lintuset oliwat waiti ja sitte Liisa tuli orjantappurapensaan luo, jonka ensimmäiset kukat oliwat juuri auenneet. Ah kuinka ne tuoksuiwat ihmeellisen hywälle!

Pikku Liisa taittoi kukan wiedäksensä sen isoisälle, mutta sen lehtiin oli jotakin kirjoitettu ja kun hän

rupesi tawailemaan yhteen noitä wiiwoja, niin kas siinä oli taas sama kysymys: „Kuinka sinä käyt niin yksinäsi, Pikku Liisa, ja missä on armaasi?

„Wai niin, joko sinäkin siinä matkit samaa tyhmää juttua?" sanoi Pikku Liisa ja wiskasi pois kukan. „En woi ymmärtää, mikä tätä metsää waiwaa. Eikö sillä ole sen parempaa arwelemista?"

Sitte hän kulki etemmäksi, mutta ei löytänyt mitään lähdettä. Sen sijaan hän löysi mitä hän ei etsinytkään, nimittäin kaikki wuoret ja pensaat täyteen kirjoitetuiksi tuota yhtä ijänikuista harmittawaa kysymystä: „Kuinka käyt niin yksinäsi, Pikku Liisa, ja missä on armaasi?"

„No nythän metsä on ihan hurjana; minun täytyy käydä silmät ummessa," arweli Pikku Liisa. Ja sitte hän nipisti silmänsä kiinni niinkuin suinkin taisi mutta hänen täytyi kuitenkin wälistä wähän tirkistellä ettei hän olisi kompastunut kiwiä wastaan. Wiimein hän tuli rantaan löytämättä mitään wettä, jota hän olisi ammentanut isoisän pyttyyn. Hän oli jo toisen kerran kääntymäisillään takaisin wenheen luo niin hän huomasi sywän rotkon wuoressa, joka päättyi aiwan jyrkästi järween päin ja rotkossa oli wielä sadewettä, sillä se oli warjossa auringosta.

Pikku Liisa ihastui nyt suuresti ja kiipesi wuorta myöten niin pitkälle kuin taisi tullaksensa wuoren rotkoon. Mutta kun hän kurotti alas pyttyä, oli hän putoamaisillaan suin päin alas ja silloin pytty luiskahti hänen kädestään ja wieri alas mereen. Tuulenpuuskaus puhalsi pitkin wedenpintaa, sai kiinni pytyn

ja wei sen pois rannasta ulos aukealle merelle päin. Hywästi nyt, pytty!

„Kas nyt," sanoi Pikku Liisa; „nyt on asia taas yhtä pitkä kuin leweä. Millä nyt tuon wettä isoisälle?"

Ja hän istui kalliolle ja alkoi itkeä niin katkerasti, että kyyneleet wieriwät kuin karpalot alas siniseen mereen.

Hetken kuluttua arweli hän: Mitä tässä auttaa itkeminen kun isoisä on janoissansa ja odottaa wenheessä? Minäpä teen tuohisen ja tuon hänelle sillä wettä rotkosta.

No se asia oli selwillä. Hän teki tuohisen ja alkoi taas kiiwetä alas wuorta myöten. Silloin hän sattumalta katsoi alas mereen ja näki jotakin kiiluwan wedessä. Pikku Liisa tuli uteliaaksi, hän kohotti helmojansa, astui weteen ja ojensi kätensä tawoittamaan tuota kiiluwaa esinettä. Se ei ollutkaan sywässä, ja heti sen jälkeen hänellä oli kädessään kaunis malja hienoimmasta hopeasta.

Meren haltija istui wehreässa salissansa ja hänen howilaisensa seisoiwat äänettöminä hänen ympärillänsä. Kuninkaan kaswot oliwat synkät: hän kaipasi nuorinta tytärtänsä Unda Marinaa, jonka hän oli lähettänyt poimimaan koralleja Australian kareilta. Unda Marina oli tapansa mukaan leikitellyt kaukaisella rannikolla ja polkenut jälkiä walkoiselle hiekalle. Metsän haltijan nuori poika, joka oli hänen lemmittynsä, oli hänelle wiskellyt ruusuja ja narsissi-kukkia aaltojen läikkeesen ja Unda Marina oli ottanut ne wastaan kä-

siinsä. Niin oli aika kulunut. Unda Marina oli leikillänsä wiskanut hänelle sen simpukan, johon hänen piti poimiman korallit ja metsän prinssi oli pitänyt simpukan omanansa. Silloin Unda Marina muisti isänsä käskyn ja sukelsi mereen hakemaan toista simpukkaa kuninkaan linnasta.

Waan olipa joku meripeikoista käynyt kielittelemässä kuninkaalle ja sanonut hänelle: „Unda Marina on wiipynyt armaansa luona ja on hänelle lahjoittanut simpukkansa.“ Ja silloin oli meren kuningas suuttunut hirweästi sillä hänen ja metsän kuninkaan wälillä oli sota. Mutta hän ei ollut olewinansa siitä millänsäkään, waan sanoi peikolle: „tuo tänne minun hopeainen maljani!“ Peikko toi maljan ja se oli tehty niin ihmeellisesti, että jokainen, joka siitä joi, unhotti sen mikä hänellä oli rakkainta maailmassa.

Unda Marina tuli hopealaineena wehreään linnaan ja niiasi isänsä edessä. „Missä sinä olet ollut niin kauan?“ kysyi kuningas. Prinsessa wastasi: „Minä olen leikitellyt hiekalla ja olen wiskellyt kukkasia. Mutta metsän prinssi otti minun simpukkani ja nyt minä tulin hakemaan itselleni uuden.“

„Tottelematon lapsi,“ torui kuningas, „olkoon nyt tällä kertaa sillänsä, mutta älä tee niin toista kertaa! Kas tässä on minun hopeamaljani simpukan sijaan ja tuo minulle jostakin lähteestä pohjolassa oikein raitista ja suolatonta wettä, sillä minä suutun alinomaa juomaan suolaista meren wettä.“ Itsekseen arweli kuningas: tyttäreni juo warmaan maljasta ja unhotkaa nuoren prinssin ikipäiwiksi.

Unda Marina otti maljan ja kulki taas kauas yli meren selkien kunnes hän löysi lähteen Hirwisalon rannalla. Siellä hän täytti maljan lähdewedellä, laski sen heti pienille punasille huulillensa ja joi, sillä hänkin oli saanut janon kesän helteessä. Samassa hän unhotti sen mikä hänelle oli rakkahinta maailmassa, ja se oli metsän kuninkaan nuori poika. Mutta tämä oli tarttunut niin lujasti hänen sydämmeensä, että hän samalla unhotti kaiken muunkin ja nyt hän mitään ajattelematta wieryi pois muiden tuhansien laineiden mukana, jotka wierywät toistensa päällitse äärettömällä merellä.

Mutta Unda Marinan hopeamalja jäi walkoiselle hiekalle Hirwisalon rannalle ja siellä Pikku Liisa sen löysi hakiessaan wettä janoawalle isoisällensä.

Pikku Liisa käänteli maljaa kaikin puolin kummastellen sitä eikä ymmärtänyt muuta kuin että se oli merkillisen korea. Kas nytpä kelpaa tuoda wettä isoisälle, noin kauniissa maljassa, arweli hän itseksen.

Heti hän täytti maljan wedellä wuoren rotkosta. Ah, kuinka se wesi päilyi kirkkaana niinhän se oli kuin kirkkain hopea. Pikku Liisa ei woinut wastustaa haluansa maistaa siitä, ja hän joi — — —

Samalla hän tunsi weren wuotawan suonissaan kuin jääpuron. Hänen ympärilläänsä tuli niin kummallisen wiileäksi ja äänettömäksi: Kaikki merkilliset ajatukset, jotka äsken oliwat pyörineet hänen lapsellisessa päässään, raukesiwat äkkiä kuin siipisadot linnut ja siinä istui Pikku Liisa ikäänkuin unissansa muistamatta enää metsän puhetta taikka isoisää wenheessä,

sillä olihan iso-isä kuitenkin paras mitä hän tiesi maailmassa olewan.

Kuinka kauan hän siinä istui, sitä ei kukaan tiedä, mutta kaiketi hän lienee istunut kauan, sillä hän kaswoi sillaikaa pitkäksi tytöksi. Metsän lintuset wiserteliwät kuin ennen ja puut jutteliwat tyhmiä ja wiisaita puheita, mutta Pikku Liisa ei kuullut heitä. Mitäpä silloin huolii tyhmistä tai wiisaista puheistä, kun ei ole ketään, jota rakastaa tässä maailmassa.

Monet soutiwat siitä ohitse ja saiwat juoda Unda Marinan hopeamaljasta, sillä pitihän Pikku Liisan tekemän jotakin hyötyä, minkäpä tähden hän siinä muutoin istuisi, arweli hän. Kerran tuli sinne kalastajaeukko, joka oli itkenyt kaksikymmentä wuotta mereen jäänyttä ukkowainajaansa; eukko ryyppäsi pitkän ryyppäyksen Unda Marinan hopeamaljasta eikä itkenyt enää. Toisen kerran tuli turhanpäinen tyttö, joka ei koskaan ajatellut muuta kuin kampailla kaunista tukkaansa ja kun hän oli juonut, kadotti hän kampansa mereen. Tulipa wielä kerran eräs herra, joka onki kaloja, ja hän rakasti koko maailmassa enimmän itseänsä ja kun hän oli juonut, muisti hän eläwänsä isoisesti joka päiwä, waikka hänen köyhä äitinsä ja sisarensa kärsiwät wilua ja nälkää. Woi kuinka monen tarwitsisi juoda Unda Marinan maljan pohjaan asti, unhottaaksensa itsensä!

Pahin oli isoisän olla, sillä hän oli sokea. Kenties hän wieläkin istui ruuhessa odottamassa sitä ijän ikuista wettä, joka ei tahtonut koskaan tulla hänen janoansa sammuttamaan.

Eräänä päiwänä tuli nuori merimies Hirwisalon rannalle hakkaamaan itsellensä airopuita. Hän huomasi Pikku Liisan istuwan yksinänsä ja hänen päähänsä pisti laskea leikkiä ja hän sanoi: „Kuinka sinä istut niin yksin, Pikku Liisa, ja missä on armaasi?"

Pikku Liisa katsahti ylös ja hän tunsi merimiehen warsin hywin, sillä he oliwat leikitelleet ennen yhdessä kun he oliwat pienet. Liisa katsoi häneen hän katsoi Liisaan ja samalla alkoi koko metsä wisertää. Kaikki puut ja oksat, kaikki pensaat ja lehdet oliwat taas yhtäkkiä täyteen kirjoitetut noita samoja käsittämättömiä sanoja, jotka ennen oliwat niin suuresti ärsyttäneet ja suututtaneet Pikku Liisaa, kun hän meni lähdettä etsimään Hirwisalossa.

„Woi nyt isoisä istun odottamassa ruuhessa!" huudahti Pikku Liisa ja samalla hän hypähti ylös istualtaan ja juoksi niin kiirunsti yli kiwien ja kantojen, että toinen puoli wedestä läikkyi maahan Unda Marinan hopeamaljasta.

„Katsoppas sitä waan!" sanoi merimies ja samalla hän iski kirweensä kiween, niin että teräs lohkesi iso kappale.

Pikku Liisa juoksi kaikin woimin ja olipa tuolla wielä isoisä ruuhessa odottamassa. „Missä olet niin kauan ollut?" torui hän.

Pikku Liisa kertoi yhtä ja toista ja kuinka hän oli löytänyt hopeamaljan, mutta merimiehestä hän ei puhunut ainoatakaan sanaa, sillä hän oli perin unhottanut, että ketään merimiestä olikaan koko maailmassa. Ja samalla kun hän oli tämän unhottanut, muisti hän isoisän.

„Juo nyt isoisä!" huudahti hän ja piti maljan ukon huulien edessä. Isoisä joi ja unhotti niinkuin kaikki muutkin, sen mikä hänelle oli rakkainta maailmassa; se oli hänen silmiensä näkö. Hänen mielestään oli ihan luonnollista, että hän oli sokea, eikä enää muistanut, että hän koskaan oli nähnyt auringon, kuun, tähdet ja sinertäwän järwen ja wiheriän metsän. Sillä wälin meren kuningas istui wihertäwässä linnassaan turhaan odottaen takaisin tytärtänsä. Silloin hän lähetti meripeikon häntä etsimään, mutta peikko palasi takaisin tuoden sen sanoman, että Unda Marina oli unhottannut kaikkityyni ja wieri ajattelemattomana laineena aawalla merellä. Kuningas julmistui ja muutti meripeikon luodoksi Suomen lahteen: siinä moni laiwa hukkuu, kun syksyllä myrsky liikkuu. Mutta eipä hän sillä saanut tytärtänsä takaisin. Tytär jäi palajamatta ja ikäwästä ja kaipauksesta muuttui kuninkaan parta hopean harmaaksi.

Pikku Liisa souti kotiin isoisänsä kanssa ja kaikki oli entisellään. Isoisä kutoi nuottaa, Pikku Liisa sitoi wispilöitä ja laski werkot mereen. Niin he tekewät wielä tänäkin päiwänä. Mutta Unda Marinan hopeamalja myytiin kultasepälle ja kukapa tietää sanoa, mihin se on joutunut? Kenties on joku sen ostanut kerma-astiaksi kahwipöydällensä ja ihmettelee, että kaikki jotka siitä juowat, niin pian unhottawat sen, mikä ennen oli heille rakkainta maailmassa.

Joskus tulee nuori merimies soutaen rannalle Pikku Liisan tuwan luo ja katsoo surullisena ylös pientä ikkunata kohti. Mutta Pikku Liisa ei häntä tunne; hän sitoo waan wispilöitä ja kuuntelee puita, jotka ulkona

laulawat: „kuinka olet niin yksinäsi, Pikku Liisa ja missä on sinun armaasi?"

„Niin, jospa sen tietäisi!" wastaa silloin Pikku Liisa ja tahtoisi niin mielellään nauraa sille, mutta eihän Liisa osaa nauraa. Siinä on kuitenkin jotakin surullista ja kummallista, jota hän ei oikein ymmärrä.

Sinä pikkuinen kultalintu, joka laulat niin ihanasti sinitaiwaalla, laulappa wielä kerran samat sanat Pikku Liisalle, ja laula ne Unda Marinan laineelle rannattomalla merellä! Ehkä he kuulewat sinua, ehkä he kuitenkin saisiwat muistonsa takaisin. Laula ajattelemattomalle laineelle: Unda Marina, Unda Marina, etkö enää muista ystäwätäsi metsässä? Laula sitte jälleen lauluasi wispiläin tekijätytölle mökissä: „Pikku Liisa, Pikku Liisa, kuinka olet niin yksin ja missä on armaasi?"